

KÖNYV

144 Ft

HÉT

IV. ÉVFOLYAM 9. SZÁM • 2000. MÁJUS 4.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP

Kertész Ákos
Eltörjem a kezed?

**Összefognak
a kicsik**

Interjú
Lackfi Jánossal
A Kaláka-
együttessel

**Színház
Mozi – Video
Folyóiratszemle**

Nyerges András
Az egyre
ismeretlenebb
Márai

Írófaggató
Kalász Márton

Ember és gondolat

JANIKOVSKY ÉVA

Foto: Szabó J. Judit

Már az interneten is vásárolhat a Libritől

www.libri.hu

az online könyvbirodalom

Kőszeghy Elemér

Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig

Reprint kiadás

Az 1936-ban kétnyelvű – magyar és német – kiadásban napvilágot látott mű a történelmi Magyarországhoz tartozó városok szerinti csoportosításban tartalmazza a műkincsek ötvösjegyeit, mestereit, tulajdonosait és egyéb adatait.

Magyarország különböző részein már a XIV. századból megtaláljuk egymástól eltérő bélyegzések nyomait korabeli ötvösműveken. A XVI. századtól kezdve az ötvöstárgyak bélyegzése általánossá vált a céhekben, ha a bélyegzés módja nem is vált egységessé. 1867-től a fémfinomság vizsgálata állami hivatalok hatáskörébe került, s e téren az osztrákokéhoz hasonló fémjelzési rendszer lépett életbe. Ez az oka annak, hogy a Magyarországi ötvösjegyek... c. munka csak eddig az időpontig ismerteti a jeleket, hiszen azon túl már alig érdeklő a művészettörténeti kutatást az ötvöstárgyak származása.

A mű napjainkra olyan könyvritkássá vált, hogy antikváriumban, aukciókon is nagy szerencsével lehetett csak hozzájutni az eredeti kiadás példányaihoz.

ISBN 963 85500 1 5

*Ára 5800 Ft
5 példánytól 4930 Ft/példány*

2013
ötvösjegyek
hasonmásával
48 szövegközi ábrával
30 műmelléklettel

Kőszeghy Elemér

Magyarországi
ötvösjegyek
a középkortól
1867-ig

Merkzeichen der
Goldschmiede Ungarns
vom Mittelalter bis 1867

Reprint kiadás

Megrendelhető, megvásárolható: Kiss József Könyvkiadó
1114 Budapest, Kanizsai utca 41.
Telefon/fax: 466-0703

A megrendeléseket postán, utánvétellel teljesítjük, a postaköltséget felszámítjuk.

Könyvfesztivál

Lapzártánkkal egy időben zajlott a VII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál megnyitója, emiatt abban a sajátos helyzetben vagyunk, hogy részletesebb tudósítást következő számunkban tudunk csak közölni az eseményről, ám némi szubjektív „élménybeszámolóval” máris szolgálhatunk. A fesztivál lengyel drámaíró díszvendége, Mrožek sikert aratott, egyértelműen komoly várakozás előzte meg, és nagyon sokan voltak kíváncsiak a könyvértékesítés és az Internet összekapcsolódását szolgáló kereskedelmi rendszerek, a Lira és Lant, a Libri, a Sun-books, a Magyar Könyvklub online könyvárúházaik bemutatóira. Az irodalom iránt is sokan érdeklődtek, sikeres volt a külföldi szerzőket felvonultató Európa Matiné, és az a terem is zsúfolásig megtelt, ahol Esterházy Péter olvasott fel új regényéből. A közönség érdeklődésére így aztán nem is lehet panasz, mármint azokéra, akik eljöttek a kongresszusi központba. Merthogy a kiállítók részéről viszont lehetett hallani panaszos hangokat: sajnós, az előzetes aggályokra nem cáfolt rá a valóság. A látogatottságon érzékelhető volt, hogy ez a könyvfesztivál a húsvétal esik egybe, sokan lehetnek olyanok, szakmabeliek és olvasók egyaránt, akik a könyv ünneplése helyett a Húsvét ünnepére történő felkészülést választották elfoglaltságul, a tavaszba beköszöntött nyár is közrejátszhatott, mindenesetre a tavalyinál kisebb volt a látogatók száma szombatig. A húsvétvasárnap pedig még előttünk van e sorok írásakor.

A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál szakmai megítélése persze mégis nagyon jó, mi más mutathatná ki legjobban ezt, mint az a paradoxon, hogy miközben mindenki aggódott, hogy a Húsvét mennyire befolyásolja majd a látogatottságot, a kiállítók mégis kibérelték az utolsó négyzetméterig a Budapest Kongresszusi Központ kiállításra szolgáló területét, sőt a főbejárat előtt pavilonokat is kellett állítani, hogy minden jelentkező ott lehessen a könyveivel a könyvfesztiválon. Azt mutatja ez, hogy a könyvfesztivál végképp beilleszkedett a hagyományos könyves megmozdulások sorába, és az idő múlásával minden szakmabeli szemében a kihagyhatatlan események közé került, ahol „ott kell lenni”.

Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

Interjú
Lackfi Jánossal
7. oldal

Mozi-videó
9. oldal

Kertész Ákos
Eltörjem a kezed?
12. oldal

Írófaggató
**Kalász Mártont faggatta
Nádra Valéria**
14. oldal

4 Összefognak a kicsik
Találkozzék könyv és olvasó
(M. Zs.)

5 **A Kaláka holdudvarában**
A megzenésített versek varázsa
(Mátraházi Zsuzsa)

6 **Röhrig Géza: Éj**
(más)
Kiadóra várva
(Deme Mária)

7 **„Az érték számít, nem a rendjelek”**
Lackfi János a költészetéről, prózáról,
műfordításról

8 FOLYÓIRATAJÁNLÓ
Kelet Pompadourjai
(Habe)

9 MOZI-VIDEO

10 SZÍNHÁZ

11 EMBER ÉS GONDOLAT
**Janikovszky Évával
beszélget Nádor Tamás**

12 **Kertész Ákos:**
Eltörjem a kezed?

13 OLVASÓSZEMÜVEG
Nyerges András:
Az egyre ismeretlenebb Márai

14 ÍRÓFAGGATÓ
Kalász Mártont
kérdte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

16 SIKERLISTA

17 KÖNYVAJÁNLÓ

21 MEGJELENT KÖNYVEK
2000. ÁPRILIS 7–20.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhet@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: **Kiss József** • Főszerkesztő-helyettes: **Csokonai Attila** • Lapmenedzser: **Könnnyű Judit** és **Orosz Csaba Gábor** • Művészeti vezető: **Szabó J. Judit** • Szedés, tördelés: **Recent Stúdió**, **Blasits Ildikó** • Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: **Lendvai Lászlóné** vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt.

Összefognak a kicsik

Találkozzék könyv és olvasó!

Záporoztak a panaszok azon a rögtönzött kerekasztal-beszélgetésen, amelyet azért hoztunk létre, hogy a nemrégiben megalakult Könyves Szövetségről tájékozódhassam. A társulás szépirodalmi és társadalomtudományi műveket megjelentető kiskönyvkiadókat fog össze. Egyelőre tizenkilenc ilyen vállalkozás és alapítvány alkotja a csoportosulást.

Sebestyén Iлона (Nap Kiadó): Jelenleg háromezer bejegyzett könyvkiadót tartanak nyilván, de ezek közül csak öt-száz-ezer jelentet meg rendszeresen kiadványokat. Egyéni arculattal és jelentős műszámmal ötven-hatvan szerepel a könyvpiacra. Körülből huszonöt-harminc bocsát ki kortárs irodalmat. Ebbe azok is beleszámítanak, akik évente legfeljebb egy-két kötetet jelentkeznek, valamint a profiljuk szerint másra szerveződött nagy könyvkiadók és a ponyvára vagy sikerkönyvre „szakosodott” vállalkozások által szórványosan közreadott kortárs irodalom is. Így könnyűszerrel kiszámítható, hogy a Könyves Szövetségbe tömörült tizenkilenc kiadó jelenteti meg ezen társadalomtudományi és szépirodalmi művek nagy részét.

Deák László (Orpheusz Kiadó): Csakhogy e könyvek nem jutnak el az olvasókhöz. Ezek az értékek a mai viszonyok között jórészt ismeretlenek maradnak, holott lenne igény rájuk, hiszen az író-olvasó találkozókra járó alkotók szép számmal adnak el kötetekből. A könyvkiadást régen politikai okok akadályozták, ma meg gazdasági nehézségek gátolják. Iszonyú pénzeket költünk hirdetésre, aminek semmi hatását nem látom. A jelenlegi társadalmi közegben a milliókat fölemészítő televíziós reklám az egyetlen érvényes reklám, mert tapasztalatom szerint semmi másra nem figyelnek oda. A kutya sem nézi meg, hogy az újságokban néhány négyzetcentiméternyi területen valaki valamit ajánl.

Mátis Livia (Kortárs Könyvkiadó): A tévével az is gond, hogy egyre másra ontja a Walt Disney-produkciókat, s mivel az ifjú korosztály szinte csak ezeket ismeri, a könyvesboltokban is az ehhez kapcsolódó kiadványokat keresi. Nem az a baj, hogy vannak ilyenek, hanem az, hogy jószerint csupán ezek ismertek. A külföldről átvett színes könyvekkel, amelyekben csak a szöveget kell kicserélni magyar nyelvűre (sokszor még azt is igénytelen fordításban) nehezen tud versenyre kelni a magyar gyerekirodalom. A példányszáma kisebb, az előállítási ára magasabb, így árnyában irreális összeget kell kérni érte.

Mezey Katalin (Széphalom Könyvműhely): Az úgynevezett tudományos ismeretterjesztő albumokkal szemben hasonló fenntartásaink vannak. A színes, képes kötetek tetszetősek egy-egy kiállításon, csakúgy, mint a könyvesboltok polcain. Például van olyan, a világ nagy zeneszerzőit bemutató kötet, amelyből Bartók és Kodály neve hiányzik, Liszt Ferenc magyar kapcsolódásait meg sem említik, olyan „történelmi” mű, amely szerint Magyarország görög-keleti vallású balkáni állam és drága művészeti, szobrászati albumok, amelyek magyar fejezet nélkül jelennek meg. Ezek a mutációk ajándékkönyvnek számítanak, színpompájukkal vonzzák a vásárlót, nagymamák fizetnek értük sokat, de nem egyszer becsapott vásárló válik belőlük. Még a legjobb szándék mellett is ez történik, tudniillik ha hazánkban változtatás nélkül jelentetnek meg, mondjuk, egy Angliában készült csillagászati ismeretterjesztő könyvet, annak adatai csak a nagy igazságok vonatkozásában lesznek mérvadóak, de a térképein látható égi képek Magyarországról soha nem figyelhetőek meg. Óriási a felelőssége a könyv-iparnak, amiért ezekkel a sokszor csapnivaló magyar fordítású művekkel elárasztja a piacot. A szülőket, nagyszülőket nem lehet kárhóztatni ezért, mert

megveszik ezt az árut, de a könyvtárakat már ostorozhatjuk amiatt, hogy e kötetekből bőséggel vásárolnak. A bibliotékákban szakemberek ülnek, nekik észre kellene venniük ezeket a hibákat, ám az az érdekük, hogy becsalogassák az olvasókat. Ezért állománybeszerzési keretük jó részét ilyen színes albumokra költik.

D. L.: Az új szépirodalmi művekből húsz-negyven kötetet rendel a Könyvtárellátó, ha véletlenül százat, akkor már fölkapjuk a fejünket. Négyezer bibliotéka működik Magyarországon. Hová juthat a kortárs alkotásokból? Legfeljebb csak egy-egy a megyei gyűjteményekbe, de ott is eldugják, hogy ha valaki keresi, meglegyen. Ha a könyvtárak megfelelő számban rendelnék meg az értékes magyar szépirodalmat, a kortárs társadalomtudományi műveket, akkor a nagyobb példányszám miatt ezek a könyvek már olcsóbbak, versenyképesebbek lennének, többen vásárolhatnák meg őket.

M. L.: A magyar könyvkultúra krónikusan neuralgikus pontja a kereskedelem. A terjesztők negyven-negyvenöt százalékos haszonkulccsal dolgoznak, érdekük tehát a minél drágább, minél több példányban eladható könyvek átvétele. Mi nem kérhetünk annyit értékes szellemi alkotásokat tartalmazó kiadványainkért, mint mások a színes, keményborítós könyvekért, emiatt eleve háttérbe szorulunk. A karácsonyi könyvvásár alkalmával például volt bolt, amelyik kijelentette: lírára nem tart igényt. A vásárló azt nem tudja megvenni, amit nem lát a kínálatban. A boltban a könyv is áru lesz, azt is valamilyen módon oda kell rakni az olvasók elé, pláne a hatalmas könyvpalotákban, amelyekben elszedül a betérő. Ha következetesen a nem szépirodalmat, az albumokat rakják előre, akkor a többi észrevétlenül elvész.

D. L.: Bizományba veszik át tőlünk a könyveket, csak az eladott példányok után fizetnek. Ha reklamálunk, hogy a boltban nincs kötet, a terjesztővállalat képviselője azt mondja, a raktáraik úgy tele vannak, hogy nem férnek a mi példányainkhoz. Aztán néhány hónap után

gyűrötten kapjuk vissza a köteteket, arra való hivatkozással, hogy nem mutatkozott kereslet irántuk.

M. K.: Velem előfordult, hogy rendreutasított egy terjesztő: ne kérjem rajta számon, miért adja vissza három hónap után a szépirodalmi köteteket, elvégre neki is megvan a maga irodalompolitikája. Hogy engedheti ezt meg magának egy kereskedő? Szövetségünk az értékes könyvek forgalmazásának hazai alternatív útjait keresi. Mindenhol a világon létezik az innovatív kiadói terület alkotásait kínáló kereskedelmi hálózat. Lehet egyetemekhez vagy közkönyvtárakhoz kapcsolódó bolthálózat, amely évtizedekre visszamenőleg szakterülete szerint mindent nyilvántart és kérésre beszerez. A másik, általunk választott változat a könyvklub, hiszen ennek a terjesztési formának sem törvényszerűen a bővítést kell kínálnia. Az interneten is szerepeltetni kívánt könyvkatalógusunkat félévente megújítjuk, s a potenciális olvasónak tartott értelmiséghez, pedagógustársadalomhoz juttatjuk el. Azt gondolom, hogy az értelmiségi létet nem lehet fenntartani anélkül, hogy minimum a saját szakterületén a friss ismereteknek a birtokában lehetne valaki. Ez, a szakterületünk figyelembe véve nagy közönség, szépszámú klubtag-ság verbuválható, kiváltképp, hogy kedvezményt szeretnénk adni. Nonprofit szervezetként szándékozunk működni, hogy ezeknek a kiadóknak az értékeit eljuttassa azokhoz, akik ezeket igénylik, keresik. S így jobb helyzetbe kerülhetnek az iménti okok és a tőkehiány miatt eladósodott, a működésképtelenség állapotába került, értéket képviselő kiskiadók. Ha ezer, kétezer példányt tudnánk forgalmazni egy-egy műből, már nem lennének gondjaink a nyomdászamlák és a szerzői honoráriumok kifizetésével. Terveink megvalósításához számítnék támogatásra. Mivel költséges a működőképes munkaszervezet felállítása. Abban bízunk, hogy együtt könnyebben jutunk hozzá és gazdaságosabban használhatjuk fel a remélt állami, alapítványi támogatásokat.

M. Zs.

A Kaláka holdudvarában

A megzenésített versek varázsa

Ünnep ünnepet ér mostanában a Kaláka életében. Nemrégiben ünnepelték megalakulásuk harmincadik évfordulóját, márciusban pedig Kossuth-díjasok lettek. A három évtized alatt az együttes összetétele természetesen több ízben módosult, olykor elmentek tagok, máskor újjak jöttek vagy a régiak tértek vissza. Kérdéseimmel a Gryllus-fivéreket kerestem meg, Dánielt és Vilmost, akik ott voltak a kezdetekkor és ma is mindketten zenélnék a Kalákában.

– Mi volt előbb az életükben: a zene vagy a vers, az irodalom?

– Az én életemben előbb volt a zene, legalábbis tudatosan, mert az irodalom jelen van az ember életében, az első évtől kezdve, amikor a szülők elkezdnek mesét, verset mondani – hallgatom Vilmos szavait. – Én meg amúgyis sokat bújtam a könyveket kiskoromtól kezdve. Hamarabb tanultam meg olvasni, mint-hogy iskolába jártam volna, mert Dani bátyámtól ellestem a betűvetés tudományát. Őt hat évesen sok könyvön voltam túl, a Micimackón és hasonlóakon. Ugyanígy jelen volt gyermekkorunkban a zene is, mert az is az élet része, kiváltképp az olyan családban, mint a miénk: nagyapám csellista volt, édasanyánk tanult sokáig zongorázni. Állandó házimuzsikálásra, zenélgetésre emlékszem, egészen kiskorunktól kezdve jártunk hangversenyre. A munkára fogás szempontjából a zene volt az első, én csellózni kezdtem hatévesen, Dani pedig akkor kezdett zenét tanulni, először zongorázni, később klarinétot, amikor elkezdte a hajdan Lorántffy Zsuzsanna, ma Kodály Zoltán nevét viselő zenei általános iskolát a Marcziányi téren.

– Nem voltam annyira olvasós, mint az öcsém – kapcsolódik a beszélgetésbe Dániel. – Ma is inkább rövidebb lélegzetű műveket, verseket, novellákat szeretek olvasni. Nagyon ritkán tudok regénybe belefogni. Bulgakov vagy Mikszáth volt fiatalkoromban a kedvencem, de általában egy négy-öt centi vastagságú könyv már általában első pillanatban riaszt. Mint ahogy egy ötórás mozielőadásra sem megyek el. Viszont mind a ketten szerettünk, azt hiszem, verseket olvasni. A Kaláka-időszak előtt Tóth Árpád volt a kedvencem, rengeteg versét tudtam kívülről, egy időben József Attila-korszakot éltem. Amikor létrehoztuk az együt-

„Nemrégiben ünnepelték megalakulásuk harmincadik évfordulóját, márciusban pedig Kossuth-díjasok lettek.”

test 1969-ben, egyre tudatosabb lett ez a versolvasgatás, a dalok kedvéért is levettük a polcra az antológiákat. A céltudatosság persze kicsit módosítja a szabad versolvasás élményét. Ha verset olvasok, valahol hátul ott bújkál az agyamban, hogy na most lesz ebből nóta vagy nem. Bizony ez egy-két sor után látszik és akkor, disznóság, de továbblapozok.

– Milyen az énekelhető vers?

– Ha végignézi a repertoárunkat, azt az ezer nótát, amit eddig csináltunk, nem hiszem, hogy közös nevezőre lehetne hozni őket formai szempontból. Az lényeges, hogy indukál-e valamiféle zenei gondolatot, ez lehet egy hangulat, formai elem, ritmus, strófászerkezet, lehet esetleg valamiféle tematika, erre is volt példa.

– Mikor döntötték el, hogy versek megzenésítése lesz a Kaláka jellegzetessége?

– Ez örökség. Mikó Pistának 1967-ben volt már egy ilyen kezdeményezése, én basszusgitárosként vettem részt benne, bár nem tudom, hogyan került a kezembe az a hangszer – nevet a többnyire fűvósokkal szereplő Dániel. – Mikó már akkor verseket énekelt és tulajdonképpen ennek lett egy kicsit céltudatosabb formája, amit a Kalákában megvalósítottunk, bár az idő tájt még nem gondoltuk, hogy ez lesz a hivatásunk.

– Mikor lett felkapott a Kaláka?

– A fellendülés nagyon gyorsan elkövetkezett – folytatja Vilmos. – Néhány hónapos zenekar voltunk, amikor már Bölcs István rádióműsorában játszottunk, attól kezdve elég folyamatosan kaptunk televíziós, rádiós szereplési lehetőséget és körülbelül fél évvel a megalakulás után már hivatásos zenekarnak számítottunk. Ezt akkor még papírhoz kötötték, s mi elmentünk vizsgázni. Az engedély azt jelentette, hogy már pénzt is kap-

kiválások esetében inkább életviteli vagy magánéletbeli problémák álltak a háttérben, nem pedig elgondolásbeli különbségek. Vili mondta egyszer, hogy ő végül mindig is Kaláka-számokat írt. Huzella Péter sem távolodott el olyan mértékben, nem váltott olyan értelemben, ahogyan ezt sokan feltételezték, talán ő maga is. Én szintúgy belevágtam egy-két szülő vállalkozásba, de tulajdonképpen azok is a Kaláka-életmű holdudvarában vannak, azt gazdagította valamennyiünknek az önálló munkássága. Egy nagyon kedves néhai orvos barátom, Tóth Sándor mondta egyszer: „Megfejtettem a titkokat! Amikor ti négyen vagytok a színpadon, akkor nemcsak négyen vagytok.”

– Melyek a kedvenc dalaik?

– Az ember az új nótáját mindig egy kicsit dédelgeti és a lázában ég, de aztán ez elmúlik, és az is beáll a többi közé – feleli Vilmos.

– Nekem most a Családi kör – dönti el kis gondolkozás után Dániel –, mert most írtam azt a dallamot, de nagyon szeretem például Az éjszaka csodáit is.

– Előadásaiokon a dudától a citeráig számos hangszert felvonultatnak, és ami még inkább ámulatba ejtő, mindezeket meg is tudják szólaltatni.

– Nem tudunk azért olyan sok hangszeren játszani – válaszolja Dániel. – Ezek nem mind külön hangszerek, én tulajdonképpen furulyán, klarinéton és citerán játszom, ennek a változatai a tárogató, a pánspis vagy a görbekürt.

– Megváltozott-e a közönség három évtized alatt?

– A törzsközönség a leginkább fogékony 15 és 30 közötti, úgynevezett fiatalság. Folyton cserélődik, más emberek ülnek ott, de ugyanaz a réteg, korosztály. Vannak visszajárók, mindig látunk néhány kopasz, ősz hajú fejet a nézőtérben, főleg kerek évfordulóknál. Most már nem jár hétről hétre, de azért ötvenre eljön. Most, a harmincadik évforduló alkalmából is így telt meg kétszer a Zeneakadémia.

Mátraházi Zsuzsa

Röhrig Géza: Éj

Széphalom Könyvműhely

A terjedelmes verseskötet szép küllemet nyert a villámszaggatta tihanyi táj fotográfiájától, a címlapon is kiemelve ég, föld, víz hármását, múlt és jövő, idő és időtlenség összszövődését. A fekete, a fehér és a szürke szín dominál a versvilágban (és a meg nem nevezett könyvtervező jóvoltából a tipográfiai eleganciában is: szürkével nyomtatták a költemények címét). Röhrig Géza e mostani (harmadik) gyűjteménye szerencsésen helyezkedik el a hagyományosabb versformák, verselési technikák – illetve a modern, tépettebb megoldások határán. Az az olvasó, aki – verseszményét és ízlésterrénumát tekintve – a Nyugat-nemzedékek és a klasszikus avantgárd környékén rekesztette be líratörténeti érdeklődését, éppúgy otthon érezheti magát ebben az univerzumban, mint a naprakész lírátor, aki az utómodernség ismereteivel felvértezve veszi birtokba a mesterien épített ciklusokat.

A kötet szerkesztés különlegesen gondos és céltudatos munkáról tanúskodik, s az föld / puszt / és üres / vala / és setétség vala / az mélységnek / színén: az Öszövetési Szentírás e második (fél-) mondata adja, a jelzett tagolással, a ciklusok címét. Tehát valami átfogó és nagy horderejű töredezik részeire – vagy megfordítva: a

fragmentumokból is összáll a nagyobb egység. Ezt nyomatékosítja, hogy címerversként, valamennyi sorozat előtt a Genesis nyitja a kötetet. A szakralitás, az Írás szentsége nem mond ellent annak, hogy furcsa vagy agresszív című versek is a könyvbe kerüljenek (*a hullaszélidítő, ballada egy posztumusz barátságáról, teamadár, ózdi bagatell, zártsztyály, ősszel hámlik a bőrfalú szobában, ernőbá, kurva stb.*). Mindegyik versegyüttes szabályszerűen tíz költeményből áll, csak az utolsó tartalmaz tizenegyet, mintegy kiegyenlítve az említett címervers többletét. A számmisztikus elrendezetségen belül azonban többlettele nagyobb kompozíciók, ikervek oldhatják a fegyelemre készítő és intó szabályszerűségeit.

A ciklusok önmagukért beszélnek. Főleg a *mama levelei József Attilához* zengő és sokszoros hangütése után a mama- és az apamotívum József Attila-idézőjét, a *vala* ciklus Jeszenyintől Hajnóczy Péterén át Egy József ívelő megszólító verseit, a zsidó élménykór és szenvedéstörténet darabjait, valamint az általános emberi hajléktalanság dokumentumait (*színén*) jellemzi a megszólalás, a témakezelés egységessége, másfelől a variativitás. Röhrig a transzcendens színezetű egzisztencializmus egy

sajátos változatát alakította ki a maga számára, ebből a reménytelenül reménykedő aspektusból írja strofáit. Állapotrajzok: a létezés röntgenfelvételei – és epikusan kiterjeszkedő művek: sorsrekonstrukciók egészítik ki egymást.

Tradicionalitás és modernség együtthatására – a kötet legfontosabb vonására – szép példa a cím- és jellegadó (az „éjszakai tudat” filozófiáját is előhívó, az „istenességgel” is szembesítő / éj öt sora: „jaj segits Uram amíg / a sebbe tömött fagitt / a testbe törött grafit / segits Uram amíg / szemmel verik talpam...” A fohászforma és a (más szakaszokban is kijátszatott) bokorím a régi magyar költészetbe köti a perszonális dialógust. Maga a rímhalmozás is egyik megnyilvánulása a versen végigvonuló, a teljes gyűjteményben meglévő ismétlő-újrarendő-litániázó tendenciának. Am ha az *a a a a* rímkeplet netán archaizáló is, a rímzavak s a költői képek éppen nem. Hatalmas az asszociációs tér: a sebbe tömött fagitt a faragott korpusz materiális (művészeti) sérüléseire, a testbe törött grafit az írásmesterség önkínzására is enged gondolni, a szemmel verik a talpam két, látszólag nem korrelatív szintagmát hoz közös nyelvi-jelentésbeli nevezőre.

Szétárad a szépség, a mívség az éj lapjain. Sötét, fájdalmas szépség ez, mindig az érvessztés időtere komorlik az enigmatikusan fölvetett vagy a kétséges viszonyváltozás érdekében scenírozott sorok

mögött. Bár néha fakó a fekete, s egyes megoldások görcsbe rántják a szavakat, az összképet az egyéni lelemények és hibátlan fordulatok határozzák meg. József Attila, Pílinzky János, Tandori Dezső, egy-két nyugat-európai poeta hatása jótékonyan érződik. A „tájtalan vidék ez” nagy huzatú kijelentése, a csáti zsinagóga szókészlete és rekviamhangulata, az ifj hupuci ernő testálása persze nem magyarázható az előképekből, min tákból: a legjobb vershelyek a költői szuverenitás jelei és zálogai. Az utolsóként említett „hajléktalanvers” így végződik: „megjártam a krízisotthont / a menhely alapítványt / ha most innen is kitesznek / hát én leugrom inkább / ide nem jön ki mentő / ha petárdával megdöbnak / itt nem túl szeles-vásznú ám a holnap / van becsinált leves / tévé is a melegedőben / ám nincs itt az én egyetlen kifestő / s így nem vagyok itt én sem”. A – többek közt Csalog Zsolt nevével fémjelzett – ún. magnóspróza, élőbeszédszerűség ilyen biztonságos és esztétikumú verbális reprodukálása igen ritka. Akárcsak a kötet legtöbb költeményében, ebben is az emberi árvaságból föl-szólo, olykor mogorva könyörgés, a biblikus háterű – és történelmi, egyben individuális indokú – helyzetfeltárás szólama a legerősebb.

Leg-ártatlanabb líra, ahogy a fül-szóveg szójátéka mondja? Lehet. De ars, de art, szembeszökően.

–más

Kiadóra várva

Anna Quindlen:

Miképp változtatta meg az olvasás az életemet?

(*Anna Quindlen, How Reading Changed My Life – Library of Contemporary Thought, The Balantine Publishing Group, New York, 1998*)

Bár zárógondolatnak, afféle hatásvadászó csattanónak szántam, mégsem állhatom meg, hogy el ne áruljam mindjárt az elején, hogy a kereken hetvenoldalas, levegősen szedett, *A kortárs gondolatok könyvtára* sorozatban megjelent könyvecskéről több jegyzetet készítettem magamnak, mint nemrégiben egy négy száznál is több, sűrű oldalt kitevő úgynevezett „nagyregény”-ről. Ez a viszonylag új, amerikai sorozat havonta kínál „fórumot a szerzőket és olvasóikat legégetőbben foglalkoztató, provokatív, közérdeklődésre számot tartó, aktuális témák kifejtésére”.

Anna Quindlen végső kérdése az, hogy a számítógép memóriá-

jának és képernyőjének szinte korlátlan lehetőségei kiszorítják-e az életünkben a papírra nyomtatott írást. A nemleges válaszig elvezető gondolatmenet lebilincselően személyes, egyéni és érdekeny vallomás az írónőnek a könyvekhez való viszonyáról, olvasásról, írásról, az irodalom megítélésének számtalan változatáról, az írók és az irodalmi művek népszerűségének okairól. (Ez utóbbiban személyesen is része lehet, Pulitzer-díjas újságíróként, valamint három regény és két mesekönyv szerzőjeként is ismert a neve. Sikerére jellemző példa, hogy első regénye, amelyet a *The New York Times* 1991. április 21-i számának irodalmi mellékletében a szerkesztők által ajánlott könyvek között találtam meg, a június 2-i számban már a legkeresettebb könyvek listáján szerepel.)

A lábát a fotel karfáján himbáló, könyvvel az ölében kucorgó kislányban éppúgy magamra ismerem, mint a kedvenceket számtalanszor újraolvasó, jobbára kritikátlan betűéhségben szenvedő kamaszban, s bár az esszében megemlíttet művek közül sokat nem ismerek, a felnötként olvasó Anna Quindlennel is jó volt azonosulni. Leginkább talán a szórakoztató, népszerű íráskor és a „komoly irodalom” – bevallottan megkérdőjelezett – határaitól szóló részek tetszettek, s az a kendőzetlen őszinteség, amellyel egyes könyvek iránti vonzódásáról vagy éppen ellen-szenvérről ír.

Szabad olvasni bármilyen okból, mondja a szerző, a könyv menekülés, segítség, utazás, tanulás és megérkezés. Az egyetemi professzor által szinte utálattal lenézett könyvet éppúgy szabad szeretni, mint az Anna Kareninát vagy Dickens regényeit, s az sem szegény, ha bizonyos témákról (a nemi életről, a leszbikususágról, a kamaszkor nehézségeiről) az irodalomból értesülünk először. Épp a

fentebb említett népszerűségi listákra és saját kutatásaira hivatkozva állítja az írónő, hogy a jó és színvonalas irodalmat nem szorítja ki a ponyvaregény, mint ahogy az olvasás iránti vágyat sem tompítja el a technikai fejlődés. A számítógéppel dolgozhatunk, játszhatunk, tanulhatunk, vagy éppen olvashatunk is, a papírlapokra nyomtatott betű, a könyv finom súlya, színe, formája s lapjainak zizegése nem helyettesíthető semmi mással.

A lendület és a lelkesedés, amellyel a nyilvánvalóan felhasználhatatlan mennyiségű jegyzetet gyártottam megszállottan, csak az utolsó fejezet olvasásakor hagytam alább, amelyben a szerző különböző célra ajánlott olvasmányokat sorol tizenegy oldalon keresztül. Az én listáim másféllek lennének, talán listákat sem írnék, de ez nem baj, egyet nem érteni éppúgy szabad, mint egyet érteni. A fő dolog az, hogy amíg lesznek könyvek, lesznek olyanok is, akik elolvassák őket és élni tanulnak belőlük.

* részlet a könyv ismertetőjéből
Deme Mária

„Az érték számít, nem a rendjelek”

Lackfi János a költészetről, prózáról, műfordításról

„Az új ne legyen / a régítől idegen”. Hitvallásként is felfoghatók ezek a sorok. Lackfi János egyaránt tiszteli a régít és az újat, saját szövegébe ágyazza a hagyományt, miközben a hagyományba illeszti saját sorait. Mint egyik kötetének címe is mutatja, illesztet. Szereti az ismeretlent. Műfordításaiban is eddig nem ismert tájakra jut el. Fordításai révén kapott helyett a Nagyvilág szerkesztőségében, de tucatnyi irodalmi lapban publikál még. A harmához közeledő, nagycsaládos költő már egy sor díjnak és kitüntetésnek tulajdonosa. Nemrégiben József Attila-díjat kapott.

– Az irodalom magányos műfaj, és nem csak az alkotás folyamatában. A publikációk során kap ugyan az ember dicséret szót, de nehéz elképzelni, hány emberhez jut el igazából, amit egyszer leírsz. Az író elképzel magának egy imaginárius közönséget, akivel azonban nem találkozik. Kevésbé megfogható, olvassák-e a művedet. Ezért szeretem azokat a rendhagyó irodalmi szerepléseket, legyen az irodalmi est, tanítási óra, ahol az ember beszélhet saját és mások költészetéről. Ekkor látszik igazán, mennyire meg tudja fogni az embereket a mai költészet. Rögtön visszajelzést kapunk. Tanáremberként – három éve tanítok a Pázmány Egyetem francia szakán – van némi személyes tapasztalatom is erről. A József Attila-díj szintén visszajelzés arról, hogy számon tartanak. Méghozzá zavarba ejtően széles kontextusban. A díj azt is jelzi, hogy az eddigiek elismerése mellett, a továbbiakban is hasonló színvonalú munkára számíthatunk. A szakma, a közönség.

– Fontosnak tartod az író és közönsége közti párbeszédet. Mit tehet a költő a, valljuk be, nem túl népszerű kortárs irodalom elfogadtatásáért?

– A mai vers, egyfajta logikai avagy illogikai játék, melybe befér a kihagyás, a költészeti elemek csereberéje. A jó költészet pedig mindig kétszemélyes játszma, mely az olvasótól tevékeny részvételt kíván. Az iskolákban túlságosan is elméleti, gondolati oldalról közelítik meg a kérdést. Az izmusok száraz ismertetésénél azonban fontosabb lenne néhány újabb keletű technika, „trükk” bemutatása. Nem szük-

ségszerű, hogy az a klipesített, szilánkokból álló technika, ami a filmek és a videó világában mindenki számára világos és elfogadott, ne legyen érthető az irodalom berkeiben. Sokak számára vonzóbb lenne a mai irodalom, ha a hozzá szükséges kulcsot, olvasási gyakorlatot elsajátítanák az iskolákban. Kisgyermektől a nyugdíjas korosztályig sokféle ember előtt volt alkalmam „előadni”, a fővárosban és vidéken egyaránt, s például Kassák híres sorára („s fejünk fölött elrepül a nikkal szamovár”) mindaddig egy szentendrei általános iskola negyedik osztályos tanulói adták a legsokrétűbb képi értelmezést.

– Két új köteted közül az egyik már megjelent, a másik év végéig napvilágot lát. Folytatod a már jól ismert illesztetést, a régi és új egybeírását?

– Év végére vagy jövő év elejére gyűjteném egybe az elmúlt három év verstermését. Ebben a készülő kötetben, akárcsak az előző háromban (*Magam 1992, Hosszú öltésekkel 1995, Illesztékek 1998*), a vallomásos szövegektől az ódán, elégián és szonettkoszorún át a rímjátékokig és a parafrazisokig szeretnék minél több hangot megütni, minél több álarcot felölteni, úgy, hogy közben önmagam is maradjak

Az idei Költészet Napjára megjelent *Őt seb* című kötetem (bemutató: máj. 11. du. 5 óra, Írószövetség) viszont merőben más felépítésű. A mai szellemi kontextusban, „ortodoxiája” miatt, egyenesen provokatív tettetnek számít. Fontos állomás az életemben. Mindig is vonzott a szakralitás, mint téma, de nem gondoltam, hogy ilyen egysége-

sen tudom majd versbe önteni. 1995 telén kezdtem el írni az öt szent – Pál apostol, Remete Szent Antal, Ágoston, Ferenc és Margit – úgymond legendáját. Nem szeretem a tematikus írásokat, de itt a kompozíció erősebbnek bizonyult nálam. Belső monológok, képfüzérek ezek a ciklusok. Nagy megtiszteltetés volt számomra „elmenni hozzájuk, vendégségbe”, illetve „vendégül látni” őket magamnál.

– Idén egyik nyertes voltál a millenniumi pályázat keretében meghirdetett Hajnóczy-prózaösztöndíjnek. Az eddigi pályafutásban nem kapott nagy szerepet a prózatrás. Most két kisregény is készül. Új szellemi kalandra vágytál?

– Régóta foglalkoztat a prózaírás. Fordítottam már két regényt és számtalan novellát (tizenkét fordításkötetem jelent meg eddig), ily módon kerültem a Nagyvilághoz is, ahol a francia rovatot szerkesztem. Pályafutásom során nem csupán költőként – Gérecz Attila-díj 1992, Hidas Antal-díj 1995, Soros-ösztöndíj 1998 –, de műfordítóként is számos elismerés jutott nekem (Illyés Gyula-díj 1998, illetve a Belgiumi Francia Kulturális Minisztériumnak éves műfordítói díja, 1999). A fordítások megtanítottak arra, hogy a próza teljesen más műfaj, mint a líra. Külön szakma. Több idő kell hozzá és több elszántság. Bennem mára kristályosodott ki, milyen prózát is akarok írni. A Hajnóczy Péter-ösztöndíj két kisregény megírására is lehetőséget teremtett. Az egyik egy olyan fiatalemberről szól, akinek fel kell építenie a saját múltját. Egyfajta beavatási regény ez, a világ rendjébe való beilleszkedés folyamatát követi. Tudjuk, milyen kiszámíthatatlan, és szövevényes, hogy ki, milyen családba születik, ugyanakkor ezek a véletlenek alapvetően meghatározzák a létet. Léteznek családi legendák, melyeket sokan sokféleképpen mesélnek. Hogyan konstruálódik meg a múlt egy fiatalember számára, aki semmit nem tud róla? Hogyan lehet be rendezkedni egy fiktív múlttal a világban – erre keresi a választ a regény. Persze, a regény részben az én nevelődésem története is. A másik történet egy plágium krónikája, a művészetről mint kísértésről szól, azt mutatja be, mi-

ként jut el valaki odaáig, hogy az őt ért személyes gyászból próbál meg alkotói tőkét kovácsolni. Itt legfőképpen az átalakulás személyes indítékai, benső mozzanatai érdekelnek.

– A műfordítás számodra legalább olyan fontos tevékenység, mint az önálló alkotás. Két egykori tanárod, Varga András és Lator László bátorított annak idején a francia nyelvű irodalom tolmácsolására.

– Mindig is szerettem a változatosságot. A fordításban is. Nagyon élvezem, hogy szinte egyszerre fordíthatom a múlt századi és a kortárs költők műveit. Verlaine, Rimbaud, Baudelaire, Breton mellett szeretek nem járt ösvényekre lépni. Sokan félnek a kortársak fordításától, gondolván, hogy még nem lehet megmondani, mennyire lesz maradó az életművük. Viszont hogy mi fontos, azt mindig az érvényben levő irodalmi kánonok döntenek el. Ezért némi távolságtartással élek az irodalmi elit felé. Gondoljuk meg, idegen nyelvtérleten például ugyanolyan eséllyel indulhat egy kezdő, mint egy kétszeres Kosuth-díjas magyar író. Hiszen egyiket sem ismerik. Ezért is szeretek kevésbé ismert, belga, svájci, kanadai, francia kortárs, vagy elfeledett reneszánsz, szimbolista, romantikus szerzőket fordítani. Itt csak az érték számít, nem a rendjelek.

– Kik következnek soron?

– Jelenleg több nagy munkán dolgozom: a könyvhétre megjelenik egy Pierre Reverdy verseiből válogatott kötet. Őt a század egyik legnagyobbjának tartották annak idején Aragonék, és tartják máig a franciák. A magyar irodalmi köztudatba erősebben beépültek „gyerekei” és tanítványai, mint ő maga. Talán azért, mert életének mintegy negyven évét vidéki magányban töltötte el. Ahogy Max Jacob vagy Cezanne. Azután – most rendezgetem Claudel prózavers-gyűjteményének fordítását. Claudel egész életműve döbbenetes erejű hatással volt a megújuló francia költészetre. Emellett két nagy francia nyelvből fordított antológiát is szerkeszték, az egyik a kortárs belga költészetből, a másik a novellairadalomból szemezget. Ismét egy ismeretlen te-repre kalauzoljuk az olvasót.

Szénási Zsófia

Kelet Pompadourjai

A kulturális folyóiratok piacán zavarba ejtő bőséggel találja magát szembe az olvasó. A piac nem is lenne képes eltartani ennyi lapot, azonban a különféle pályázati támogatási formáknak köszönhetően a válszték lenyűgöző, a fővárosi és vidéki műhelyek életképességéről árulkodik. Ajánlónkkal egy-egy érdekesebb lapszámra kívánjuk felhívni a figyelmet.

A *Véletlen Balett* az egyik legfigyeltőbb irodalmi és kulturális folyóirat. A lapot az azonos nevű alapítvány adja ki, amelynek célja, a határon túli magyarság, elsősorban a Kárpátalján élő magyarság kultúrájának megóvása, ápolása és továbbörökítése. A *Véletlen Balett* 2000/1-es számában olvasható Generál Tibor: *Kelet Pompadourjai* című tanulmánya, amely a keleti erotikában a nők szerepével foglalkozik. A szerzőnek hamarosan megjelenő, a Nőuralom az Oszmán Birodalomban című könyvéből közölt fejezet részletesen taglalja a keleti kultúrák írásos emlékeiből rekonstruálható szexuális szokásokat, külön gondot fordítva a muszlim nők helyzetére. Generál mellett érvel, hogy nincsen egységes arab (keleti) erotika, hiszen annak értékei a szankszkrit, sintoista, taoista, hindu, perzsa és káldeus hatásokra vezethetők vissza. Az érdekesítő és meglepő kultúrtörténeti adalékokkal szolgáló tanulmányt – akárcsak a lap egészét – Tooth Gábor Andor illusztrálta, a tőle megszokott ironikus stílusban. A *Véletlen Balett*ben olvasható Isaac Bashevis Singer gyönyörű novellája (*A Kulcs*) egy húsz éve özvegyen élő zsidó asszonyról, aki férje halálát követően bezárkózik, embergyűlölő lesz. Egy nap azonban minden megváltozik és ehhez semmi másra nem volt szükség, minthogy minden balul üsön ki... Bessienek beletörik a

kulcsa a zárba és mivel nem hajlandó senkitől segítséget kérni, kénytelen egy éjszakát New York utcáin tölteni. Ekkor történik a csoda Singer szép történetében: Bessie rácsodálkozik arra a világra, amelytől tudatosan elzárkózott, amióta egyedül él. A lap verset közöl Babics Imrétől, Gerald Bisingertől, Brenzovics Marianntól, Podmaniczky Szilárdtól, Cséka Györgytől és Horváth Orsolyától. A beregszászi Penckőfer János a kárpátaljai költő, Kovács Vilmos pályaképét rajzolta meg.

A Romániai Írók Szövetsége és a Maros megyei Tanács szépirodalmi lapja, a *Látó* 2000/1-es számát Határ Győző verseivel indítja. A folyóirat villám-körkérdése ezúttal azt firtatja, hogy : Megtörik-e a jég, lesz-e a következő évzredben magyar irodalmi Nobel-díjas? A tucatnál is több író, költő, műfordító válaszait olvasva a legtöbben a Péterekre (Esterházy és Nádas) és Konrád Györgyre tippeltek. Többen is azt az utat választották, hogy tréfával üssék el a választ, akárcsak Takáts József pécsi irodalomtörténész, aki a következőképpen felelt a *Látó* kérdésére: „Szerintem a következő évszázadban nem kap magyar író Nobel-díjat, az azt követően, egészen pontosan 2136-ban viszont igen: Csing-lin Tuo Géza, Az utolsó kínai császár című regényéért. A várható indoklás szerint az teszi különösen érdekessé a szerző e művét, hogy egy szinte teljesen kihalt nép különös körülmények között fennmaradt, veszélyeztetett töredékének az életét mutatja be.” A lap *Stockholmi beszélgetés* címmel közli Tófalvi Zoltán interjút a Svédországban élő Gergely Tamás íróval, aki vallja, hogy nem tudja elfogadni természetes állapotnak, hogy ott él, ahol. Azonban nem sok választása van, mert „a romániai lét sem normális élet.” A

Látóban Sulyok Vince mutatja be Benny Andersen-t, a legnépszerűbb dán költőt, akitől néhány verset le is fordított. Egy tíz évvel ezelőtti előadás szövegét is közli a marosvásárhelyi kiadvány: Panek Zoltán 1989-ben, a Petőfi Irodalmi Múzeumban olvasta fel *Radnóti Miklós magyarsága* című írását azon a rendezvényen, amelyet a költő 80. születésnapján rendeztek. Nem is olyan régen, a Frankfurti Könyvvásárt megelőzően megjelent egy ízléstelen és megosztásra törekvő írás, amely igazolja a szerkesztők döntését, hogy helyet biztosítottak a lap hasábjain Panek Zoltán szövegének.

A *Pro Phil Osophia Füzetek* (történet- és kultúrbölcseleti almanah) 19–20. száma teszt kiadvány, több mint 200 oldalán izgalmas tanulmányok és beszélgetések olvashatók. A hat különálló fejezetre tagolt lapból igen nehéz bármit is kiemelni, mert a szerkesztőknek köszönhetően érdektelen írás nem került az összevont szám írásai közé. A technikai civilizáció terhe című fejezetben a Der Spiegel riportereinek Hans Jonas technika-filozófussal készített interjúja igazi csemege. A *Közledünk a gonosz véghez* cím eleve sok mindent elárul a beszélgetés témájáról, amelynek tárgya nem más, mint az ember és természet megromlott viszonya. Jonas szerint a Csernobilhoz mérhető környezeti katasztrófák is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a politikai elit megtegye azokat a lépéseket, amelyek nélkülözhetetlenek pusztuló természeti környezetünk megmentéséhez. Ehhez elsősorban a növekvő fogyasztói igényeknek kellene gátat szabni, mert ez nemcsak a Föld kizsákmányolásához vezet, de az emberek közötti nagyarányú vagyoni különbségek véres háborúkba és felkelésekbe is torkollhatnak. A Logosz és lábjegetzet fejezetben kapott helyet Szabó László írása, amely a legitim uralom kérdését vizsgálja Rousseau-nál. A Kultúra

ligete blokkban Weiss János, Peter Sloterdijk és Ljubova Moreva tanulmányai mellett olvasható a már említett Hans Jonas: *Gnózis, egzisztencializmus és nihilizmus* című írása is. A szerző kísérletet tesz arra, hogy a gnózis és az egzisztencializmus – e két, térben és időben egymástól távol eső rendszer – között párhuzamot vonjon. Az almanah további írásai Az orosz szellemi reneszánsz, Diótíma visszatekint és az Elfelejtett reflexiók fejezetek alá rendeződnek.

Az 1990-ben alapított *Replika* (társadalomtudományi folyóirat) *Tíz év* címmel közreadott 38. száma repertóriummal kedveskedik olvasóinak, amely eligazítást nyújt az elmúlt évtizedben megjelent tanulmányok lelőhelyéről. A Replika-monológban ezúttal egy világjáró pincér, Kasza László meséli el élete legfontosabb mozzanatait. A folyóiratban helyet kapott egy összeállítás, amely a használatelméletek szerepével foglalkozik a médiakutatásban. A Van-e szabadság a képernyő előtt? címet viselő blokk szerzői között találjuk Desewffy Tibort, Gayer Zoltánt, David Morley-t, Klaus Bruhn Jensen-t és Roger Silverstone-t. A Nagyvárosok vándorai rovatban egyebek mellett Ayse C. Caglar ír a Berlinben élő törökök társadalmi kirekesztéséről és mobilitási stratégiájukról. A szerző a tanulmányban arra a következtetésre jut, hogy mivel a Németországban élő törökök társadalmi státusa alacsonyrendű, ezért számukra a társadalmi mobilitás hazájukban könnyebben megoldható. Hiába tesznek szert gazdasági tőkére, annak kulturális és szimbolikus tőkére konvertálása Törökországban sokkal inkább megvalósítható, mint Németországban. A hagyományos E-rovatban Nyíri Kristófnak az Országgyűlés Kulturális Bizottsága felkérésére készült *Információs társadalom és nemzeti kultúra* című tanulmánya olvasható.

Habe

Könyvek, könnyek filmen

A francia filmeknek nincs végük. Helyesebben úgy van végük, hogy akár akkor kezdődhetnek, amikor befejeződnek. Sejtlemesek, lebegők, érthetetlenek, megfejthetetlenek, és nagyon érzelmesek. Nem érzelősek, hanem érzelmesek. Legalábbis sokuk. Mint például a Vendôme tér asszonya és a Telitalálat a szívébe című filmek. Megfejthetetlen érzésekről, megmagyarázhatatlan lépésekről szólnak. A nők és a férfiak megmagyarázhatatlan dolgokat tesznek, mint akiknek elment az eszük. Sehol a ráció, sehol a kiszámíthatóság. Csak úgy engedik, hogy az életük olyan fordulatot vegyen, amelyet a nézőtérrel hülyeségnek neveznének.

Vendôme tér asszonya

■ Az első filmben, a Vendôme tér asszonyában például a nőnek – Catherine Deneuve – tönkre ment az élete. Régen, talán több, mint húsz éve. Egy férfi miatt persze, aki szerette vagy nem, de mindenesetre kihasználta. Valamire felhasználta, olyan ügybe keverte, aminek nagy lett az ára. Fájdalom, kényszerlépés, és eljön a pillanat, amikor bosszút állhatna a nő, mert az életben mindig lehetőség nyílik az igazi elvarratlan szálak elvarrására. Ki tudja miért, de így van. És a nő nem áll bosszút. Nem, mert még mindig szereti, nem, mert reménykedik, hanem mert úgy érzi, ennyivel tartozik saját érzelmeinek. Saját akkori érzelmeinek, s méltatlan lenne, ha esztelenül az egészet a mocsokba hajítaná. Majd valaki más bünteti meg a férfit, majd valaki más szolgáltat igazságot, de nem ő. Neki nem ez a dolga.

Telitalálat a szívébe

■ Nők és férfiak meg az érzelmek a szereplői ennek a filmnek is. A sikeres ügyvéd szép feleséggel – Carole Bouquet – az oldalon belebonnyolódik egy külvárosi lányka ügyébe, majd magába a lányba is. Elhagyja a feleségét, engedi magát egy megmagyarázhatatlan szenvedély által vezé-

relni. Bele is bukik. Mert amit keres, az már nem található. Régi énjét, az indulást várja visszakapni. Arra gondol – talán –, hogy más lett volna az élete, ha nem a gazdag feleséget választja. Minden bizonytal. De ezzel jobb leszámolni – gondolja, bármi áron –, mint egy életen át hurcolni és gyötrődni. Ezért vállalja ezt az egyenlőtlen szerelmet, annak minden lehetetlenségét és kudarca ítéltetését.

De ugyanilyen módon megmagyarázhatatlanok az elhagyott, s ha úgy tetszik becsapott, megcsalt feleség tettei is. Neki is lenne módja, alkalma bosszút állni. Meg is teszi, de nem úgy, ahogy felkínálják neki, hanem csak a lelkében. Elengedi a férjét, de abban a pillanatban, amikor az ismét az eredeti kerékvágásba zökkenne, rádöbben, a jövő arról szól, hogy ő, a nő, mindig egy lépéssel előtte lesz.

Kegyetlen? De még mennyire az, de miért is kellene másnak lennie?

Az amerikai filmek mások. Kevesebb az üresjárat, pörgés van, esemény. A néző nem azért van, hogy gondolkozzon, hogy sejtessen, következtessen. Egyértelműen, kézsre főzve kell találni a történetet.

Férfitársaságban

■ Genyaság, helyesebb lett volna így fordítani a – filmet megnézve – nagyon is finomkodónak ható filmcímet, az In the Company of Men.

Adva van két férfi a harmincas éveik elején. Egyikük jóképű, a másikuk gyámoltalan, elesett. Ők ketten – valamiféle sérelmet akarnak megtorolni, bizonyítani erejüket, helyre billenteni önbecsülésüket – szövetkeznek. Meghódítanak, majd megaláznak és elhagynak – megtépázzák önbecsülését – egy nőt, olyat, akivel meg tehetik, mert kiszolgáltatott.

Innen lehet tippelni, bejön a dolog vagy nem. A variációkat most nem sorolnám fel, egy közepes mozinéző ötvenféleleppel tudná befejezni ezt a laposkán induló történetet. A film erőssége nem is abban van,

hogy valami olyan történik a végén, amire nem számíthatunk, hanem az egésznek a hangulata, a genyaság megzenésítése.

A jó történetek egy bizonyos pillanatban feldobják a labdát, amikor kiviláglik, mi is az igazság, hol történik a csúsztatás. Ebben a pillanatban szerepet kap a könyv, pontosabban egy könyvespolc. Ennek képbe lépése az, ami sejteti, hogy valami nincs rendben. Hogy az, amit eddig elképzeltünk, amit eddig a szánkba rágtak, az nem úgy van. Hogy valami sántít.

De ne ezért a könyvespolcért nézzék meg a filmet, hanem azért, mert jó. Mert jók a színészek, mert olyan dermesztő az egész, hogy legszívesebben belevágnánk annak az iszonyatosan jósvádájú pasinak a képébe. És nagyon jó a díszlet, a berendezés. Ritkán jön össze, hogy a képi világ ilyen híven követi a szereplők lelki világát, ritkán rímél a történetre ennyire a látvány. Sívár, kiszámított, fantáziátlan, rideg, barátságatlan, ámde megkomponált, racionalizált.

És ami az igazán genya ebben a filmben, az az, hogy nem is az bűnhődik meg, aki a legaljasabb volt. Igaz, elgondolkodtató, hogy mi az aljasabb dolog, kitalálni, vagy részt venni valami erkölcsstenben. Valami a saját erkölcstől idegenben. És mentség-e az aljasság felfedése, megbánása? Mint ahogy a film vége sugallja, ez a megbánásesztus süket fülekre talál. Méltán.

Az 1997-es film osztatlan sikert aratott a filmkritikusok körében.

A holtak útja

■ Még időzzünk el a könyvknél, mint díszletnél, mint jelzésnél. Scorsese megint valami újba mászik bele – szokása szerint lecsap egy menő irányzatra, azt azután forgatja, csócsálja, a maga arcára pofozza, s lesz belőle vagy remekmű vagy csak egy ujjgyakorlat – amikor amolyan transzpottingos elemekkel ironizáló filmjével – amelyet Joe Connelly regényéből forgattak – megterhel minket. Kínunkban elmosolyo-

dunk ezeknél a száguldó, groteszkedő snitteknél, de valójában semmi nevetséges nincs ebben a filmben, amely kis híján a nyomornegyedi mentőszolgálat demo-filmje is lehetne, egy olyan produkció, amelyiket el lehet küldeni a potenciális támogatóknak, a kormányoknak, a kongresszusnak, hogy pénzt ide és paripát, mert nagyon rossz a helyzet. Ha így megy tovább, a túlterhelt mentősök kiborulnak, előbb-utóbb bekövetkezik a tragédia, vagy magukat vagy az elesetteket fogják lemészárolni.

Nicholas Cage játssza a mentőt, akinek egy félresikerült mentése lidérces árnyékként nehezedik rá. Sokk ez is, és sokk az egész, az öngyilkosok, a gyilkosok és gyilkoltak, a hajléktalanok és más társadalom által kivetettek világának szörnyűlöttjei. Menti, menti őket, de őt ugyan ki menti meg?

Költői kérdés, közhelyes sugallat, mint ahogy a vég is közhelyes, talán azért, hogy át ne vessük a film után valamelyik korlátot. Nehogy azt gondoljuk, ez az, ami felé menetelünk, ha begyűrűzik nálunk is a globalizáció, ha végre mi is felzárkózunk, ha csatlakozhatunk végre. Akkor nálunk is lesznek városrészek, amelyeket a nyomor jellemez, ahol jobb meghalni, mint élni.

Csak pénz legyen arra, hogy a mentőszolgálatot működtetni tudjuk, mert a Markó környékét nézve, az még nem Amerika.

Tehát iszonyatos film, iszonyatos világ, s ekkor bepillanthatunk ennek a depressziós mentősnek a lakásába, ahol könyvek vannak a polcokon. Nem, ki nem nyitja őket, de ott vannak, nem krimik, nem ponyvák, hanem igazi könyvek. Szavakkal, mondatokkal, amelyek talán majd megmentik az életét. Gondolná ezt valamelyik idealista filosz. Azonban az élet egészen más, mi már-még tudjuk, a könyvek által, s talán a filmek által sem ment-megy előbbre a világ.

Csak a pénz, csak a pénz, ami mozgatni képes.

Bagota / ity edt.

Színházi esték

Konok rokonok Móricz-bemutató a Radnóti Színházban

■ Hetven éve kezdte folytatásokban közölni ezt a regényét Móricz, nyomban nagy feltűnést keltett, színpadra is állították, mára nincs érettségizett magyar állampolgár, aki ne olvasta volna – az alapműveltség nélkülözhetetlen eleme. Sajnos, mert így túl korán találkozunk vele ahhoz, hogy saját élményként vegyük észre: megrendítő alkotás. Nemcsak a vesztett háború, a gazdasági válság, a deklasszálódás társadalomrajzát adja, hanem hiteles jellemeket, érdekszövevények áttekinthető hálóját, és gazdag jelentésű helyzeteket. Igen, ez a 30-as évek honi úri osztályának a portréja: urambátyámos, kedélyesen korrupt és kíméletlen. Mégsem a történelmi visszapillantás vonzó benne, hanem a felismerés: ugyan mi változott?

Dicséretére legyen mondva a mostani rendezésnek, hogy nem aktualizáló példabeszédnek tekintette a Móricz-művet, és nem is történelemleckének. Babarczy László dramaturgiáját Jordán Tamás rendező úgy fejlesztette tovább, hogy a főhős Kopjás István bonyolultabb jellem legyen. Ez a főügyész nem küzd a városvezető elittel, ő csak bűn nélkül szeretne beilleszkedni. Rajtaveszt. Ezen a mocsáron nem lehet száraz lábbal átkelni. Az elképzelés – Kopjás alakjának gazdag kibontakoztatása – megkívánta volna, hogy a regény belső monológjait is megismerhessük. Jordán azonban még a hosszabb fejtegetéseket is kerülte – vélvén: azok unalmasak (például a hizlalda szanalásának módja) –, emiatt a nézőt előkészületlen érik a hős szándékai, ostobábbnak látszik annál, hogy megindultságot érezzünk iránta. Ahogy más színrevitelek esetében, úgy most is a rokonság rajza sikerült a legjobbra. Miklóssy György, Martin Márta, Görög László kitűnő epizódokat rajzolt, Kállai Ferenc (Kardics), Bálint András (polgármester) pedig ennél is többet: egy világ két pillérét

tették érzékletessé. A helyi takarékpénztár igazgatója és a közigazgatás feje – két test, két stílus, egyetlen lélek. A művészek pontos gesztusok sorával juttatták kifejezésre a történelmi összhangot: hirtelen összepillantások, egymás szavainak továbbgörgetése, tölteléksszavak ismételtetése kétértelmű gesztusok kíséretében. Ahogy összeszokott kártyapartnerek licitálnak. Ízig-vérig korabeli urak, de vajon csak azok? Elsősorban nekik köszönhetjük, ha felfedezhetjük: mára annyi a „fejlődés”, hogy az urak modora eldurvult, szerzésvágyuk mohóbb lett, és Deák Ferenc helyett kevésbé patinás névre hivatkoznak. Kedves öcsém helyett b... m... járja, b... m... A rokonosdi alapja, módszere és célja változatlanul tartja magát. Konok a rokon.

B.E.

Szellőtőlók, szélhámosok Csiky Gergely Ingyenélő az Új Színházban

■ Csiky Gergely százhusz éve írott darabja kétfajta szélhámos-ságról szól. Az egyik pitiáner, a másik nagyszabású; az egyik mulatságos, a másik iszonyatos. Szedervári Kamilla az 1870-es évek Budapestjén abból él, hogy szabadságharcos vértanú özvegyének adja ki magát, és szilenciumos zugügyvédjével, Mosolygó Menyhérttel nemzeti érzelmű, adakozókedvű áldozataitól levélben könyörödományt gyűjtet. A hazafiú érzést jobban megcsapolandó nevelt lányát, Irént rendszeresen a vértanú árvájaként mutatja be. A párförintos adományokból egyik napról a másikra élnek: Mosolygó inkább iszik, Kamilla inkább eszik és pipázik, a háztartás fut – a milió mulatságos. A másik szélhámos – a Zátónyi Benczée – grandiózus: a vagyontalan nemesember úgy szerez pénzt, hogy gazdag, ám szerelmi ügyekben járatlan férfiakhoz csapódik. Amikor a gazdag embernek megtetszik egy leány, ő „elhalássza” előlük és feleségül veszi, ám a gazdag barátot közben tettekre bátorítja, amikor pedig fény derül a viszonyra, csak busás fájdalomdíj ellenében hajlandó „félreállni az útból” és el-

válni. Evvel a módszerrel már sikerült pénzt szereznie Bankó Bénitől, akinek felesége, Elza – bár a kompromittálási história szenvedő alanya volt –, mégis Bencze bizalmas barátja maradt. Zátónyi Bencze hitelekéből él, ám fényesen. A két szélhámostörténetet a darabban egy új áldozat és a megoldozásához felhasznált szereplő személye kapcsolja össze. Kamilla és Bencze közös áldozata Timót Pál, a rendkívül jómódú bihari birkatenyésztő, „bepalizáshoz” pedig mindketten Irént használják föl – Kamilla, mint „nemzeti árvát”, Bencze, mint feleséget. A darab erkölcsi arkhimédeszi pontja egy szegény pályakezdő jurátus – Irén szerelme. A fiú Kamilla potyázását, ha szenvedő alanya is, akkor se látja, Zátónyi Bencze praktikáit viszont irtózatossá találja. A Csiky-féle tanulság nyilvánvaló: a kisemberek ügyeskedése bocsánatos botlás, az úri huncutság az igazi bűn.

Szikora János rendezése az Új Színházban szerencsére nem a fenti tanulságot akarja aktualizálni, sőt: amiben csak lehet, igyekszik kor- és szöveghű lenni. Szedervári Kamilla hálátlan szerepét Bársági Ildikó Kamillaként pontosan játssza, hitelesnek mégsem hiteles. Nehéz elhinni: a tizenévesen át fogadott leányát édesként nevelő nő a nagyvilági kényelemért eladja a lányt. A Mosolygó bácsit játszó Szilágyi Tibor nem is olyan bácsi, simán kinézni belőle, hogy a titkári mellett házibaráti feladatokat is ellát Kamilla mellett. Ehhez képest érthetetlen, miért olyan tutyimutyi. László Zsolt Zátónyija elegánsan cinikus, tenyérbe mászóan tréfás, sajnos nehéz elhinni, hogy ő és az Elzát játszó Egri Márta hajdan férj és feleség voltak. Szikora János rendező az előadás végére aktuális tanulságot biggyeszt: brechti direktséggel azt játszatja el a színen lévő házaspárszereplőkkel, hogy nem szabad a nőket elnyomni. Eszmei mondanivalónak ez is van olyan tanulságos, mint Csiky bírálata az úri huncutságról

Ama ló a Szkénében

■ A Műegyetem központi épületének második emeletén, ahol so-

k éve a Szkéné Színház működik, eddig mindig szerencsém volt: érdekes előadásokat, ötletes rendezéseket láttam. Volt, hogy nagyon tetszett, volt, hogy kevésbé, de azért nem lehetett bosszankodni, mert dilettáns lett volna a produkció. Most ez is megtörtént.

A G Benn együttes Szentei Zsolt Miklós rendezésében színre vitte Ionesco immáron klasszikus abszurdját, *A kopasz énekesnőt*. Sajnos azonban úgy határoztak, hogy abszurdabbak lesznek az őseredetnél. Bátran megtehették, mert sejtelmük sem volt arról, hogy mi is az abszurd. A jelek szerint ezt valami „furcsa” játékmódnak vélték, ahol a gesztusok „mást” jelentenek, de hogy mi a furcsa, a gesztusok mit jelentenek, s mi felé irányulnak, azon nem töprengtek el. Amit előadtak, egyetlen dologra utalt. Arról, hogy a durva, legtöbbször csak a nemi aktusokon, vagy épp azt bemutató cselekményeken kívül semmi nem jut a rendező eszébe. Hogy a közösléseket el ne unjuk, időnként esznek (fálnak), üritkeznek (hányanak és székelnek) és egymást túlordítva beszélnek a szereplők. A záró-tabló szerint: 1. figura elektródákat csiptet a testére, 2. figura a WC-n erőlködik, 3. figura félmeztelenül ruhát próbálgat magára, 4. figura csurdén kádba ül és (a vélhetőleg már ugyancsak elég hideg vízben) pacsál, 5. figura letargikusan magába huppan, 6. figura onanizál – közben a háttérre pornófilmet vetítenek, Pilinszky saját versét mondja, bóg a tévéből a zene, de még mindig nem hagyják abba, mert egyszer csak kopaszra nyírt, agyonsminkelt női portrét is vetítenek, végtére is csak kell egy kopasz énekesnő is. Már a gyengelemjüket is mindent fölfogtak, de a szín még fényes, még mindig mutatják ezt a sok mindent, azaz a nagy semmit.

A nézők menekülve hagyják el a terepet, a játszó személyek maradnak. Mit mondjak: ilyen a színházi változata a közmondásos állatorvosi lónak: egyszerre kehes, pata-bajos és veseköves, sőt mindkét nemétől is megfosztották... Ilyen ló nincs is. Színház se. Mert amelyik ilyen, már nem színház.

–kes

Janikovszky Évával

beszélget

Nádor Tamás

Se felnőtt, se gyerek. Illetve ez is, az is. Lentről is lát, fentről is lát, így is érez és úgy érez. Vagyis valaki – éppolyan különben, mint bárki –, aki nem felejtette el a gyermekkorát. Aki úgy tekint mindenre, mintha először, és mintha ezredszer látná. Képes csodálkozni még és semmin sem csodálkozik már. Krónikus fantáziabiányban szenved, ami van, azt írja le tehát. Tömören, pontosan, hogy se író, se olvasó el ne unja magát. És persze humorral, mert tudja: derű nélkül nemcsak színtelen, szagtalan, íz-telen – elviselhetetlen is ez a bizony nem mindig mosolyos világ.

– Az író ír, ez eddig rendben is volna. De ezt ki-ki másképp gyakorolja. Az ön számára például rendes művelet, normális állapot az írás?

– Kegyelmi állapot, amely azonban borzasztó nehezen jön létre. Mert én nem vagyok az a típus, aki fióknak ír, vagy csak azért, mert épp csordultig van a lelke. Nem tagadom: mindig megrendelőnek – kiadónak, újságnak, másegyébnek – írok. És először, mondjuk így: nekirugaszkodom. Vagy inkább: pótcselekszem. Cetlikre firkantok ezt-azt. Tele vagyok cetlikkel. Dossziék őrzik céduláimat, kiadhatatlan életműveimet. A cetlizés előtt, után, közben leülök, felállok, kávéfőzök, cigarettára gyújtok, a cikket elnyomom, telefonálok. Egyszóval, amíg csak lehet, húzom az időt. S mire végre nekidírom magam, igyekszem kikapcsolni, kizárni minden háttérzörejt. Aztán, amint megvan az első mondat, már könnyebb az ügy. Az első mondat mindig valahogy lekopogja magát. (Mert mechanikus írógéppel írok.) És akkor a dolog már rendben van, mert ő tudja, mi akar lenni. De persze, azért ezt én is tudom...

– Szó sincs tehát automatikus írásról. De mégis mit tud az első mondat után?

– Tudom például az első mondatot. Aztán a másodikat, harmadikat és így tovább. És

tudom, hogy rövid leszek. Ezt már a hetvenes években megtanultam, amikor a *Velem mindig történik valami* monológjait írtam a Népszabadság vasárnapjainak számaiba. Mindig egy és negyed flekket kellett leadnom, s úgy, hogy annak legyen eleje, közepe, slusszpoénja. És hát szólnia is kellett valamiről. Akkor készített hozzájuk Réber László rajzokat. A *Kincskereső* című gyermeklapba már két flekket írhattam. S ha valahol igazán elereszthettem magam, megközelítettem akár a három gépelt oldalnyit is. Ám ezt túl soha nem léptem. Megtanultam hát röviden írni. Kihúzni minden fölösleget. Ezt a szigorot egyébként kiadói szerkesztőként, lektorként – mert hát mégiscsak ez a foglalkozásom – mások írásain is szerettem volna gyakorolni. A rövidség persze önmagában nem garantálja a minőséget. Ám mindenesere mindig arra törekedtem, hogy ne fárasszam a reménybeli olvasót semmiféle töltelékkel.

– *Adva van valaki, akivel mindig történik valami; akiről nem tudni, kire ütött; aki mosolygótani akar; aki tudja, csak fia, illetve csak lánya lehet; akit, mondjuk, Cvikkedlőnek neveznek; aki gyerekeknek ír, aki felnőtteknek ír; és így tovább. Ezen illetőknek mi közik tisztelt szerző hölgyhöz?*

– Tisztelt szerző hölgy – ha ugyan rólam van szó – megír-

ta ezeket a könyveket, és bennük leggyakrabban egy kisfiú nevében nyilatkozik. Valószínűleg azért, mert amikor a kis történeteket, monológokat, egyebeket írni kezdte, volt egy saját kisfia. És bár ez a kisfiú közben nagyfiú, sőt egészen rendes felnőtt lett, az anyja – aki ez esetben azonos tisztelt szerző hölgygel – nem tudta abbahagyni. Tehát a dolog úgy maradt. Annak ellenére, hogy a kisfiú, aki az én kisfiam volt, soha efféléket nem mondott. Igaz, mondhatott volna. Ő is, más is. Úgy értem, más tisztelt hölgyek és urak egészen másféle gyereke. Talánt ezért is veszik meg ezeket a könyveket. Azt pedig remélem megbocsátják nekem, hogy egyes szám első személyben írok, de hát nem tehetek róla, így könnyebben megy. És az is lehet, hogy egy kicsit én vagyok az a kisfiú. Meg az anyja is, amikor a fiú vagy a lány anyja beszél. S persze egészen én vagyok én, amikor felnőtteknek írok. Még akkor is, ha ezt nem hiszik el nekem, és gyerekek is olvassák ezeket a könyveket. Igaz, amit meg gyerekeknek írok, azt felnőttek is olvassák. Különösen, ha nem felejtették el a gyermekkorukat.

– *Említette, hogy röviden ír. Talán, mert azt veti papírra, amit hosszan nem tud elmondani? Vagy mert lényeges dolgokról inkább hallgat, s csak a papírmak mondja őket el?*

– Ez bizonyára így van, mert valóban szeretek beszélgetni, sztorikat mondani. Ám amikor papírhoz jutok, már bosszant a fecsegés. Korábban hússzor is átírtam mindent, manapság már rutinos vagyok, így az átírások számát úgy ötre redukáltam. S hat flekkből csinállok végül egyet-kettőt. És csakugyan azt mondom el a gyerekeknek, felnőtteknek, amiről úgy gondolom, magukra vagy másokra ismerhetnek. Ezt pedig röviden is el lehet mondani. Hozzájárul az én viszonylagos írásbeli tömörségemhez, hogy nekem aztán egyáltalán nincs fantáziám. Varázslatos dolgokat nem tudok kitalálni. Csak azt írom

meg, igen földhözragadtan, ami velem, velünk megtörtént. Történeteimbem csupa mai gyerek, mai felnőtt, mai család szerepel. Mert ezt ismerem, ez érdek. Az, hogy ezek a gyerekek, felnőttek hogyan értik, vagy hogyan nem értik meg egymást. S mert mindenütt vannak családok: szülők, gyerekek, talán ezzel magyarázható – ami számomra mindmáig felfoghatatlan –, hogy könyveimet külföldön is forgatják.

– *Szerényen fogalmaz, hiszen ezeket harmincöt nyelven terjesztik, és mindenütt sikerrel. Talán, mert emberről írták őket. Meg azért is, mert írásait életismeret és szelíd derű járja át. Mint aki azt mondja elnézően: mit tegyünk, ilyenek vagyunk...*

– Hát igen, ilyesfélét gondolok. Mert ha az ember egy bizonyos kort megér, el kell döntenie, hogyan éljen. S még ha nem használja is ezt a szót, kialakul valamelyes életfilozófiája. Én azt vallom, amit annyi kitűnő embertől tanultam: humor nélkül lehet ugyan élni, de minek. Számomra a humortalanság sajnálatos fogyatékoság. Ebben talán én nem szenvedek. Legalábbis ezt látszik igazolni, hogy úgy tíz esztendeje – s ez itt a dicsekvés helye – a lengyel alapítású nemzetközi mosolyrend lovagjává ütöttek. Főlesketve arra, hogy a gyermekek arcára ezután is „mosolyt fakasztok”. Szándékomat kiterjesztettem felnőttekre is. Ezt szolgálta *Mosolyogni tessék!* című sorozatom, majd könyvem. S valóban úgy kértem olvasóimat, mint a hajdani fotográfusok, akik a masinájuk elé ültetett családot biztatták: mosolyogni tessék! És mindmáig, különösen ahogy öregszem, valóságos mosolykampányt folytatok. Legújabb, *Ájlávjú* című, szintén felnőttekhez szóló könyvem pedig nem szerelmes történetek füzére, hanem az I love you általánosabb jelentésére utal: szeretlek titeket. Mert a derű s a szeretet manapság hiánycikk. Kérem régi és új írásimat ekként olvasni.

Janikovszky Éva: Ájlávjú, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Rt. 2000., 168 oldal, ára: 1198 Ft

Charles Darwin:

A fajok eredete

A múlt század közepén írt könyv felismerései folyamatos hatást gyakorolnak a tudományra, az evolúciós elmélet tagadóinak, a biológiai kérdésekből filozófiát gyártó kreacionisták némelyikének pedig még mindig szálka a szemében. *A fajok eredete* összegző mű, melyben Darwin (1809–1882) kísérletet tett a fajok kialakulása mechanizmusának meghatározására. A természetes kivá-

lasztódás gondolatának már voltak előzményei a tudományos gondolkodásban, de az a rengeteg példával bizonyított elképzelés, hogy az egymástól különböző fajok lezármazási kapcsolatban állnak egymással, merőben új volt. Az első kiadásban 1859-ben megjelent könyvet mindössze nyolc hónap alatt vetette papírra az angol tudós, azonban a felhasznált tudásanyag hosszú évtizedek kutá-

tómunkáján alapult. Mindössze 23 éves, amikor a Beagle fedélzetén világgörülű útra indul és megkezdí a természet tudatos tanulmányozását. Darwin aprólékos munkával rögzítette a látottakat és az öt évig tartó utazás során arra is időt szánt, hogy a kor természettudósainak munkáiban elmélyüljön. Az elméletek összevetése a tapasztalati tényekkel végigkíséri életét, a pusztán spekulatív gondolati konstrukciók távol álltak Darwintól. A sziszifuszi munkával összegyűjtött megfigyelések alapján nem egészen egy év alatt megírt *A fajok eredete* tudománytörté-

neti szempontból is igen fontos könyv, annak ellenére, hogy az evolúció tényét Darwin előtt is megfogalmazták. A darwinizmus elmélete nem emiatt jelent korszakhatárt, hanem a létért folytatott küzdelem során bekövetkező változások okainak magyarázataért és az így létrejövő módosulások öröklődési mechanizmusának gyakorlati példákkal illusztrált bizonyításáért. Az új, élvezetes fordítás és a bevezető tanulmány Kampis György munkája. *Typotex Kiadó, 2000*
Fordította: Kampis György

H. B.

Hogy mi lesz a vége, nem tudom. Hatvan-nyolc éves vagyok. Ha megszerzem a fegyverviselési engedélyt, ha megtanulok löni, úgy, mint egy első osztályú kommandós, akkor sem lóhetném le, mert engem lecsuknának. De ő eltörheti a kezem. Őt nem csukják le.

És hogy jön ez az egész ide a KÖNYVHÉT-be, egy könyvkiadással és irodalommal foglalkozó lapba? Úgy, hogy az Ön kezét is eltörheti, kedves olvasó. A nyakcsigolyáit is eltörheti, és akkor nem hódolhat kedvenc szenvedélyének, az olvasásnak.

A történet a következő. Lakik a házban egy házaspár, a férfi negyven körüli, az asszony talán harmincöt. Rokonszenves emberek. Szépek. Sportolnak. Úsznak, tornáznak, bicikliznek, motoroznak, és még keményen dolgoznak is. Az asszonnyal történt.

Jött ki a Dagályból, ahol úszni volt. A Népfürdő utca és a Dagály utca sarkán ment át a zebrán, az Árpád hídi föl-hajtónál az 1-es villamos megállója felé, a lámpa zöldet mutatott, amikor a Népfürdő utcából, a Dagály felől egy kocsi kis ívben (jobbra) ráfordult az Árpád hídi följáróra; majdnem szabályosan. Csak éppen: a KRESZ szerint itt a gyalogosnak van elsőbbsége, ha a lámpa zöld; kis ívben szabad fordulni, de csak irányjelző használata mellett,

és csak miután a gyalogos áthaladt a zebrán.

Ez a kocsi index nélkül, nagy sebességgel, nem várva meg a gyalogos áthaladását, fordult rá az Árpád hídi följáróra, majdnem elütve a szomszédasszonyt. Remélem világosan leírtam a helyzetet, az is érti, aki sosem vezetett, és a KRESZ-t sem tanulta. Az autós három szabálysértést követett el. 1.) túllépte a meg-

„Hé, uram, indexe nincs?!” Vagy csak annyit: „Index!!!” Autós körökben bevett szokás így figyelmeztetni azt, aki elmulasztja az irányjelzőjét használni, amikor irányt változtat.

A kocsi megállt. Mögötte tizenöt jármű torlódott, dudáltak, a vezető tojt rájuk. Badi-bidinges, kopasz óriás volt (kilencven kilón és 190 centin fölül), bal fülében kis arany-

(Vagy tíz évvel volt fiatalabb a kopasz az asszonynál).

A szomszédasszonyom meghökkenésében hirtelen nem talált frappánsabb választ, mint azt, hogy „De akkor lecsukják!” (Ő nem merete visszategezni a fickót.) A kopasz óriás elmosolyodott. Szinte szelíden mosolygott ekkora naivitáson, és imígyen felelt:

„Engem? Soha!”

Aztán visszaballagott a kocsijához, és továbbhajtott. Bizonyára igazat beszélt. Aki nek isten a barátja... tudjuk, ugye...

Hol élünk, emberek? Hova züllött ez az ország? Hol ennek a vége? Mitől, kitől ilyen magabiztos ez a kopasz barom?! Kitől tanulja a durvaságot? A megtorolhatatlan törvénytisztelt? Az egészségpályás letámadást, a mindig győzedelmes erőszakot, mely ellen nincsen fegyver a tisztességes emberek kezében? Honnan tudja, olyan biztosan, hogy őt ennek az országnak a rendőrsége nem csukhatja le soha?

Mit mondjak Önöknek? Féljünk? Minden okunk megvan rá. De akkor ki állítja meg a vadállatokat? Ki állítja meg Arturo Uit? Tanácsot nem adhatok, de én a magam részéről nem vagyok hajlandó felni. Inkább verjenek agyon.

Nem tudok újra szűkölő rabszolgaként élni a saját házámban.

Kertész Ákos

Eltörjem a kezéd?

engedett sebességet, 2.) nem várta meg, amíg a gyalogos, akinek elsőbbsége van, áthalad, 3.) nem használt irányjelzőt (indexet). Az asszony rémülten visszaugrott a járdára (fiatal, kisportolt, karcsú teremtmény, nem esett nehezére), és a kezével olyan... hogy is mondjam... csipogó mozdulatot tett. Az autós világban köztudott, hogy ez a szaggatottan föl villanó irányjelző jele. Magyarul annyit jelent:

karika. Szabályszerű, így van leírva a nagykönyvben. A szkinhed. A neonáci. A gorilla. Az az ember, aki a saját képére és hasonlatosságára alkotta a pittbullt, a Staffordshire terriert és egyéb antikutyákat. Gyilkoló gépeket. Odballagott a szomszédasszonyhoz, és azt kérdezte halkán, de komolyan: „Eltörjem a kezéd?” Mert a kezével merészelte mutatni neki, az érinthetetlennek, hogy: „index!”

Az egyre ismeretlenebb Márai

Születése századik évfordulóján két, a maga nemében egyaránt revolúciónak számító könyv is idézi alakját, de sajtóságon módon mégsem az a legerősebb benyomásunk, hogy immár többet tudunk róla. Ellenkezőleg: Márai csak még rejtélyesebb lett. *Szabadulás* című, 1945-ben írt regénye például valóban elnagyolt és vázlatos, ahogy máris megírták, de ennél fontosabb igazságnak érzem, hogy a Márai-regények máskor mindig tökéletesre esztergált, sima felülete ezúttal érdes és ezzel valami olyat is megmutat az írói műhely titkaiból, amit máshonnan nemigen ismerhetünk. Nevezetesen azt, hogy a közvetlen élmény döbbenete, a valamit elmondani akarás elementáris indulata még képes volt kifordítani magából s elérni, hogy a fölvert pózok abroncsai lepattanjanak róla. Vissza tudott vedleni azzá a szó legjobb értelmében vett polgárrá, nem is, citoyenné, amilyen a harmincas évek közepén volt utoljára. A képnek, amit 1945-ről rajzol, semmi köze a történelmi pillanatra később reákródott bal- és jobboldali elfogultságokhoz, torzításokhoz. A maga ellentmondásosságában jelenik meg az élmény, mely egyszerre felszabadulás és megszállás. Amellett a hősnő és az orosz tiszt „találkozása” önmagában is írói remeklés, csak sajnálhatjuk, hogy publikálás híján nem ez a fajta látás és ízlés vált hagyománnyá. Ha más érteleme nem volt a kézirat közreadásának, csak az, hogy ez az epizód be- vagy visszaiktatódott a Márai-életműbe, már megérte. S van ennek a könyvnek egy áttételesebb üzenete is. Márai negyvenöt évesen még nem csontosodott meg, tellettek tőle meglepetések, képes volt a változásra. Tanúbizonyossága ennek az 1947-es *Európa elváltása* c. útirajza is, amely minden másnál inkább: önvizsgálat, melynek – nála kivételesen! – nem az lett

az eredménye, hogy meg kell maradnia olyannak, amilyen a háború előtt volt. Az országból kényszerűen távozó Márai kész volt a megújulásra, s ha itt netán demokrácia rendezkedik be, nem pedig diktatúra, éppen őrá és nagyon is a Márai-típusú polgárra lett volna szükség. Számon tartjuk már, hányféle s milyen stupid támadás érte 1945 és 1948 között, de azt nem akarjuk tudni, hogy korántsem csak a kommunista kultúrpolitika próbálta őt „kiutálni” a köz-tudatból. S egyáltalán azért lehetett róla bármit büntetlenül mondani, mert szándékos befeketítés szövetkezett itt a folytatólagos tudatlansággal.

Máraival kapcsolatos tájékoztatásunkon, ismereteink felszínességén az 1989 óta megjelent monográfiák nem sokat változtatnak, mert megmaradtak az ismert sablonok keretein belül, vagy néhány rágalom cáfolatául. Az *Éltem egyszer én, Márai Sándor* című fényképalbum bevezetőjének készült életrajzi vázlat (Mészáros Tibor munkája), noha célja és terjedelme miatt ezt legkevésbé tőle várhattuk, mégis többet tágit látó körünkön, mint könyvterjedelmű előzményei. Hogy mást ne mondjak: további ismeretlen művekről és csak bibliofilek számára korlátozott példányban megjelent kiadásokról ad hírt. És mégis, miközben olvassuk, kitör belőlünk a telhetetlen mohóság: ha már amúgy is túllépett a szokványos ismeretek, talán még más területeket is meghódíthatna a Márai-kutatás számára, vagy a feltárt lelőhelyeken mélyebbre áshatna – elvégre, úgy tűnik, ezt leginkább tőle érdemes várni és remélni. Mondok példát: az *Egy polgár vallomásai* ellen indított pert nem az író „egyik-másik tanára”, hanem Stumpf György, püspöki helynökségi titkár indította, a mű elkobzását, az író rács mögé dugását követelve, háta mögött az egyház és a

teljes jobboldali sajtó támogatásával. Ez az ügy sokkal mélyebb történet okozott Márai írói habitusában (tán az emberben is), mint sejtjük. Nem igaz, hogy később csak az inkriminált 8. fejezetet dolgozta át – irtott ő mindent, amibe a politikai túloldal beleköthetett. A *Válás Budán* sem folytatás, sokkal inkább tagadása az *Egy polgár vallomásai* felfogásának. S az esetből egyéb következmények is adódtak. Az újságíró Márai a magyar publicisztika egyik csúcsát alkotta meg Az Újság című, polgári-radikális lapba – 1936 végéig – írt politikai cikkeivel. Nem véletlen, hogy ezeket ő maga sosem gyűjtötte kötetbe (más kérdés, hogy mi, mint utókor, megtehetnénk, sőt meg is kéne tennünk!), mégpedig alighanem azért nem, mert közben történt meg (Mészáros Tibor kifejezésével) „beszédes átülése” Az Újságtól a Pesti Hírlaphoz és az Új Időkhöz. Ez még mindig az Egy polgár vallomásai kiváltotta vihar utóhatása volt. A Márai-publicisztika soha többé nem lett olyan, mint azelőtt, de emberileg érthető, ha elege lett az olyan (és hasonlókat tucatjával idézhetnénk) támadásokból, mint amelyet a Magyar Kultúra című folyóiratban olvashatott magáról: „A magyar sajtó legtoményebben zsidó orgánusának penetránsan faji jellegzetességeit annyira átvette, hogy e pillanatban Ön a legnagyobb aktivitással való kisugárzója!” A bőréből azért azontúl sem bújhathott ki. Amit írt, mindig ingerelte a militáns konzervativizmust. 1943-ban például, amikor közreadta röpiratát a nemzetnevelés ügyében, a szombathelyi egyházmegye katolikus tanítóegyesülete a sajtóban közzétette, hogy határozatot hozott ellene, mert „kötelességének érzi az illetéketleneket távol tartani a nemzetneveléstől!” És ez még a legszelídebb hang volt a kórusban. Az Új Magyarság, a Virradat, az Egyedül Vagyunk gyalázkodásai mellett (és erről is hallgatni szokás rosszul értelmezett tapintatból) Márai számára fájdalmas módon megszólaltak – amúgy nem is lebecsülhető képességű – írók is: acsakodott Márai ellen Kodolányi János, Veres Péter, Erdélyi József, Féja Géza, meg aki még a népiek közül „arra járt”... Ám épp ily ke-

vés és felületesebb szó esik Márainak a mindenkori baloldalhoz fűződő, ellentmondásos kapcsolatairól is. Ki vizsgálta például, hogy nemcsak Kafkát ültette át elsőként magyarra, de bizony Anna Seghers Sankt Barbara-i halászkölyk-jának is ő volt az első fordítója? S hogy ez a berlini emigráció éveivel magyarázható, csakúgy, mint ismeretsége Karl Radekkel, akire 1934-ben, a Literatúrában, az akkori Magyarországon, mint posszibilis tekintélyre hivatkozott. S hogy amikor jöttek a moszkvai perek, például Radeké, Márai nemcsak újsághírekből informálódott, de tudhatta, kikről van szó. Vagy vegyük a szektábornírt baloldali átkokat műveiről – ebből a sorból is kilóg például Mónus Illés, aki mindig elismerően írt róla, de hiába, 1945 után egy szocdem dicsérete csak árthatott. Vagy Méliusz József elismerése, aki meg 1949 és '55 között börtönben ült... Mivel nem ismerjük Márait, ki tudhatta, hogy az Új Szellemben, 1937-ben mit írt Petőfiről, s hogy ezzel kézből lehetne kontrázni Horváth Márton vádjait, aki Márait Petőfi-tagadással próbálta denúciálni. Van közelebbi példa is vele kapcsolatos pikantiériára: az ötvenes években még élt a reá kimondott anatómia, de a *Mindenki újakra készül* című kötet, bár mentegetőzve, kénytelen volt közölni 1918–19-es írásait: „Márai külföldön él és ellenséges magatartást tanúsít a népi demokratikus Magyarországgal szemben, gyűjteményünk teljessége kedvéért mégis közöljük akkori írásait...” Vajon nem egykor szellemisége süvít ebből a mondatból? Effélék okán gondolom, hogy minél jobban próbálnánk megtalálni a teljes, az igazi Márait, annál többet tudhatnánk meg magunkról is.

Márai Sándor: Szabadulás Helikon Kiadó, Bp., 2000., 131 oldal
Éltem egyszer én, Márai Sándor Helikon Kiadó-Petőfi Irodalmi Múzeum, Bp., 2000., 137 oldal, 2480 Ft

Nagy István

Nádra Valéria

– *Ha nem Ön volna Kalász Márton, olvasná-e Kalász Márton műveit?*

– Kíváncsi olvasó vagyok, nem kerülném el. S mint mindenki, benne is azt keresném, mi van rokonítható velem. Valószínű azonban, hogy volnának írások, egy-két könyv is akár, azokat csak föltételezen szeretném.

– *Az interjúra készülve meglepődve tapasztaltam, hogy 1955-ös pályakezdése óta a hangja, szemlélete, formái nagyt változtak ugyan, de inkább csak másféle költő lett. Indulását olyan versek fénjelzik, mint az Örökség vagy A szökött ló elégiája, melyeken az idő semmit sem rontott. Egyik igen korai versében az elégedettség helyett mégis ez az indulat beszél: „Legnehezebb kiverekedni érdes világosságomat”. Miért támadt az az igénye, hogy a verseit amúgy is jellemző világosság – érdes legyen?*

– Azt hiszem, olyan költőnek készültem, amilyen végül is lettem. Gyerekkoromban a falunk papja olvasmányként fontos dolgokat adhatott a kezembe, így a hatalmas élményemmé váló háború utáni Vigiliát, amelyben akkor a kortárs magyar költők legjava megjelent, s nemcsak verseiket, hanem fordításait is közölték. Olyan sorokkal az emlékezetemben indultam Pécsre, a cisztercitákhoz középiskolába, hogy „Uram, a római jácintok virulnak a cserepekben, / Téli nap kűszik havas hegyeken: / A konok évad visszaretten.” Ez Eliot *Simeon éneke* című verséből való s Vas István fordította. Ugyan fogalmam sem volt, ki Eliot s ki Vas István, csupán sejtelmem, hogy *valamin állok*. Tájélményem József Attila verseihez kötött („Egymás mellett fekszünk: a folyó meg én ...”) Esmélésém közben természetes sugallat vitt el Illyés Gyula felé, s írtam meg az ő szellem-nyomdokán első közölhető verseimet. Majd éveken nem írtam, s a hatvanas években fordultam végleg afelé, amihez a kezdet képzelődése vonzott.

A szökött ló elégiája 1956 tavaszán elvitt a pontos nyelv- és képhasználat fontosságának élményéhez, mint addig egy versem

Írófaggató

– *Egy árva sorát sem olvastam! – kiáltott fel idegesen a látogató.*
– *Akkor honnét tudja, hogy nem tetszik, amit írtam?*
– *Ugyan, hát nem elég az, amit a többiekől olvastam? – legyintett a jövevény.*
– *Egyébként, tudja mit? Elhiszem becsületszavára. Mondja meg maga: jók a versei?”*

(Bulgakov: *A Mester és Margarita*)

m e g k é r d e z t e

sem. A környezet, a részletek korrekt leírásának nélkülözhetetlensége – hiszen megbízható ismeret csak ezekről van, a gondolatért rájuk támaszkodva, keretükben a vers megírása közben dunántúliságotól meghatódva mindent ellágyítottam – érzelegetem, határozott körvonalak helyett színekkel, „aranyozásokkal” maszatoztam. Megfelekedve az ő „érdes világosságáról”, amit aztán igyekeztem törvénné tenni verscsinálásaimban.

– *Sötét seb című, 1996-os verseskötönyve megrendítő erejű azonosulás Hölderlin szerepével. Aki ismeri a nagy költő életének részleteit, (tudja például, hogy Zimmernek az asztalost hívták, aki a költőt gondozta és felügyelte), érti is, kétszeresen élvezi is a kötetet, hiszen az Ön empátiája olyan mély és őszinte, hogy nemcsak Kalász Mártonról, de Hölderlinről is mintha többet tudnánk olvasás után. De nem tart-e attól, hogy ez a verstípus megfejthetetlen rejtvény marad a beavatatlannak számára? S egyáltalán, kell-e tartani attól (vagy ez csak régi, rossz beidegződés), hogy a vers a költő és az értők bensőséges, de titkos ügve marad?*

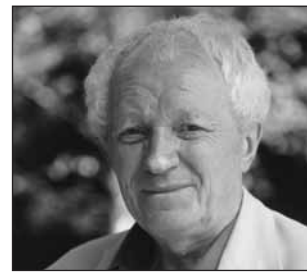
– Amikor a kilencvenes években Stuttgartban éltem, s hat esztendőn át Hölderlin életének helyszíneit járhattam, nemcsak a diákkorom óta tartó erős Hölderlin-élményem újult meg, tudatosan foglalkozhattam ennek a hatalmas költő-géniusznak olyan életkörülményeivel, sorsmozgataival, amelyek világosabbá tették előttem tragikumát, s megrendítő beletekinteni életének világába végtelennek tetsző maradékába, amit az irodalomtörténet (elsősorban a német) az elmehomály, a *Wahn* esztendeivé egyszerűsített elég sokáig. Mindig hajlamosak vagyunk párhuzamot is keresni saját korunkhoz (nem személyünkhöz), ez engem sem került el. A sötét seb, mint verseskönyv, talán mégsem olyan megfejthetetlen olvasmány, úgy érzem, jó néhány pontja van, ahol a személyes megnyithatja a könyvet s világossá válik egy-egy távolabbi utalás is.

– *Reveláció volt első (és egy bájos kutyatörténetet leszámítva egyetlen)*

regénye, a Téli bárány. Tabut döntött a témával is: a hazai németiség életének utolsó fél évszázadáról adott semmit el nem tagadó, semmit meg nem szépitő képet. Lükettő, eleven, verbéli próza volt, emlékezetbe tapadó helyzetekkel, figurákkal. Újraolvastva döbbenetes, hogy nem érezni rajta sem külső cenzúra, sem írói engedelmények nyomát. Hogy sikerülhetett ilyen könyvet kiadnia 1986-ban, amikor még a kultúrában is a pártállami viszonyok uralkodtak?

– A *Téli bárány* című regény 1986-ban jelent meg, amíg írtam, a sorsa szinte nem foglalkoztatótt – de sem a kiadó nem aggodott közreadni, sem a kritika nem marasztalt el valami politikai szempont szerint. Ma visszagondolva kicsit úgy érezhetném, én még a veszélyérzetemet is elveszítettem akkor írás közben. Ami félelem bennem volt, az, hogy kitarítottam szándékom mellett, úgy kell megírnom, hogy akiket érint, azok is elolvassák, vagyis nem csak regényt, krónikát is írnom kell belőle. Ebben igazam volt-e, néha még most is foglalkoztat, hiszen túlságosan konzervatív szemléletűnek tűnhettem ezzel a könyvemmel. Egyébként megnyugtató, hogy német fordítása siker lett, sokkal több kritika jelent meg róla az egész német nyelvterületen, mint idehaza. Miért éreztem, hogy egyáltalán meg kell a regényt írnom? Saját identitástudatom érdekében – negyvenéves koromra nem éreztem kielégítő válasznak, hogy német vagyok életrajzom szerint, szellemi pályám szerint már magyar, s egy igényem volt kezdettől, lehetőleg jó költővé válni. Kötelességemnek éreztem tehetségem szerint változtatni azon a hamis, szándékosan vagy kellő ismeret híján negatív keretben tartott képen, amit nálunk a magyarországi németiségről az ország nagyobb része őrzött.

– *Más prózaíró a témájához gyűjtött dokumentumokat előbb kiadja nyersanyagként, később ezt követi a megformált műalkotás. Önnel ez fordítva történt: 1999 végén jelent meg Tizedelőcédlulák című könyve. Lényegében ugyanarról, amiről a Téli bá-*

Kalász Márton

rány is beszélt, de ami elképesztő: ezek az évtizeddel későbbi magnóbeszélgetések, írásos dokumentumok néha a korábról megismert írói fikciót visszhangozzák. A motívumok egybeesése is, a formált és a nyers anyag sorrendje is szokatlan. Az új könyv egyszerre történelem, szociográfia, emlékezés és riport. Csak találgatok: lehetséges volna, hogy éppen regényének köszönhetően jutott hozzá témájának további, kimeríthetetlenül gazdag motívumaihoz?

– Amikor Németországban éltem, azt terveztem, hogy a *Téli bárány* fogadtatásában megerősödvé megpróbálom megírni az úgynevezett „nagyregényt” a német kisebbségről, amelyhez tartozom, s nagyon komolyan gondolom is, hogy minden kisebbségnek joga van, hogy lehetőleg érvényes szinten (ez az irodalom) tudósítsanak róla, ne csak a történelemkönyvek lapjain legyen az épp „érvényes” kurzus szemléltető eszköze.

– *Sértettség, sértődöttség, sebzettség. A hazai németiség érzelmi válságát, magatartásformáit Ön ebbe a három kategóriába sorolja a Tizedelőcédlulák izgalmas leleteiben. De ami Kalász Márton írói, mintha e három változat egyike sem munkálma Önben. Alkati adottság ez, vagy éppen az írói megformálás feladata (és esélye) segít elkerülni az érzelmi csapdákat?*

– *Sértettség, sértődöttség, sebzettség* – a magyar nyelv gazdasága szerint mindegyik szónak nagy holdudvara van. Legelőbb a sértődöttség múlik el, a sértettség nyoma is eltűnik, a sebzettség a legszemélyesebb, az marad legtovább. Sok sebzett emberrel találkoztam, aki sérelmét csak ritkán említi, s akinek különös oka volt a sértődöttségre, miért nem oldhatta föl magában, próbáljuk megérteni. Én a krónikás szerepe szerint saját érzelmeimet nem akartam föltárni, s ebben a tárgyban végül is az élet, úgy hiszem, az igazi sebzettségtől megkímélt.

– *Legközelebb milyen műfajban, mit olvashatunk Öntől?*

– A tavaszi könyvfesztiválra a Széphalom Könyvműhely megjelenteti legújabb verseskönyvem, címe *A rózsafestő*.

Akár az alispánságig is vihette volna

Liptay Katalin, műsorvezető: – Magyarországon a 2000-es év az irodalmárok számára Vörösmarty-év is. Az ő születésének bicentenáriumát ünnepeljük az idén. Április elsején tartotta a Magyaratanárok Egyesülete ötödik konferenciáját, ez alkalommal a kétszáz éves Vörösmartyról. A tudós-tanár előadók közül Szilágyi Márton irodalomtörténész az Irodalmi Újság vendége. Előadásában azt próbálta körüljárni, hogy milyen más életlehetőségek álltak, vagy állhattak volna a tehetséges és ambiciózus fiatalember előtt, amidőn vidéki nevelőiskolája után Pestre jött, hogy immár az irodalomnak éljen, és egyben próbáljon megélni az irodalomból.

Szilágyi Márton: – Ez gyakorlatilag egy feudális magán-szolgálat volt. Amikor letette az ügyvédi vizsgát, ez nagyjából egybeesik a Zalán futásának a megjelenésével, akkor számára a következő lehetőségek voltak adva, nagyon sematikusan vázolván a lehetőségeket: ügyvédi végzettség birtokában lehetett volna Pesten, mondjuk, táblai ügyvéd, alapíthatott volna olyan ügyvédi praxist, mint a kortárs írók közül például Vitkovics Mihály. Lehetett volna belőle valamelyik arisztokrata birtokon magán szolgálatban álló gazdatiszt vagy ügyész. Erre is volt példa, jó barátja, Fábíán Gábor például ezt az életformát választotta. Visszamehetett volna Fejér megyébe, ahol családja kihirdetett nemességgel rendelkezett, s megpróbálhatott volna a vármegye tisztségviselőjeként érvényesülni. Ügyvédi végzettség birtokában lehetett volna belőle tiszteletbeli aljegyző. És hogyha elindul ezen a pályán, akkor akár még az alispánságig is felviheti. Éppen Kölcsey Ferenc példája mu-

tatja, hogy ilyen típusú pályát minden további nélkül be lehetett volna futni. Azzal, hogy ő a Perczel családnál volt nevelő, és azzal, hogy az ügyvédi gyakorlatot Tolna megye alispánjánál töltötte ki, olyan kapcsolatokra tett szert, hogy akár Fejér, akár Tolna megyében minden további nélkül befuthatta volna

„Magyarországon a 2000-es év az irodalmárok számára Vörösmarty-év is. Az ő születésének bicentenáriumát ünnepeljük az idén.”

ezt a pályát. Vörösmarty azonban egyiket sem akarta. Ebben az időszakban, ami az életforma felől nézve bizony válságos időszak volt neki, ebben mentőövként érkezett az, hogy létrejött egy olyan folyóirat, ez volt a Tudományos Gyűjtemény, amelynek szerkesztőjeként Pesten maradhatott és gyakorlatilag egy írói életformát építhetett ki.

Liptay Katalin: – *Olvastam valahol Vörösmartyról, hogy amikor a tanítványával egyszer Bonyhádon és környékén kirándult, akkor a káplánnal Shakespeare-ről, Goethéről és Schiller drámáiról beszélgettek. Meg Homéroszra, Tassóra, Zrínyire hívta fel a plébános a figyelmét. Erről ő is említést tesz. Tehát nem egészen úgy festett a vidéki élet, ahogy ezt ma elképzeljük. Vagy talán nem is volt olyan nagy különbség intellektuális téren, vagy ezek kivételes példák voltak?*

Sz. M.: – Bizonyosan nem mindegy, hogy az ország mely vidékéről, illetve mely felekezeti papjairól van szó, de Vörösmartynak a dunántúli, dél-

dunántúli papokkal való barátsága több mint esetlegesség. Az ő legszűkebb baráti köréhez, legbizalmasabbnak tekintett baráti köréhez nagyon sok katolikus pap tartozott hozzá. Ez részben azzal is magyarázható, hogy Vörösmarty előbb Fehérváron a ciszter, majd Pesten a piarista gimnáziumban tanult. És ezek a barátságok részben ezekből az évek-ből származnak. Másrészt pedig ezek a később plébánosi feladatokat és hivatást ellátó katolikus papok igen művelt emberek voltak, legalábbis Vörösmarty baráti köréhez feltétlenül ilyenek tartoztak, és

azt is, hogy amikor ezek a baráti társaságok végül is szervezeti formát öltenek és létrejön a Nemzeti Kör, amelynek Vörösmarty hol elnöke, hol alelnöke, ezért tudja elérni például azt, hogy egy fiatal, kezdő költőnek, Petőfi Sándornak a Nemzeti Kör kiadja az első kötetét, annak ellenére, hogy a Nemzeti Körnek nem profilja feltétlenül verseskötetek támogatása. És hogy ennek a kötetnek a támogatásában például részt vesznek pesti mesteremberek is mecénásként.

L. K.: – *Vörösmartyt mindenképpen írófejedelemnek tartották korában és környezetében, akkor is, ha éppen a Nemzeti Körben elnökölt, vagy hogyha a Csiga vendéglőben borozgatván fejtette ki nézeteit. Vajon egy ilyen nagy évforduló elősegítheti-e az egész Vörösmarty-kérdésnek az újragondolását?*

Sz. M.: – Ez az évforduló jó alkalmat ad arra, hogy megtörténjen Vörösmarty lírai világának és egész életművének az újragondolása. Ehhez kedvező alkalmat teremt az is, hogy az utóbbi években magának a romantika kutatásának nemzetközi eredményei is kezdenek egyre erősebben igényként vagy már eredményként beépülni a magyar irodalomtörténeti gondolkodásba. Tehát Vörösmartyt ez is kiszabadíthatja abból a sémából, amely – hogy mondjam – egy fehér márványszobrot kíván benne látni. Másrészt pedig talán annak is eljön az ideje, hogy Vörösmartyról végre megjelenjen egy olyan átfogó pályakép, amely összefüggő koncepciózus és hiteles képet ad, és immáron monográfiává teljesíti ki azokat a nagyon fontos, csak tanulmányokban, résztanulmányokban megfogalmazott szemléleti elemeket, amelyek – mondjuk – Vörösmarty orientalizmusától kezdve nemzetszemléletének kérdéseig, egészen a kései versek képalakításáig elvezethet.

(Elhangzott az Irodalmi Újság 2000. április 8-i adásában.)

Libri sikerlista

2000. április 7–20.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Golden, Arthur:
Egy gésa emlékiratai
Trivium Kiadó

2. Závada Pál:
Jadviga párnája
Magvető Könyvkiadó

3. Márai Sándor:
Szabadulás
Helikon Kiadó

4. Márai Sándor:
Füves könyv
Helikon Kiadó

5. Kepes András:
**Kepes krónika –
Beszélgetések**
Park Könyvkiadó

6. Deary, Terry:
**Kőkemény kőkorszak –
Rettentő törő**
Egmont-Hungary Kft.

7. Moldova György:
Arrivederci, Budapest!
Urbis Könyvkiadó

8. Egely György:
Tiltott találmányok
Egely Kft.

9. Csáth Géza:
Álmok asszonya
Lazi Kiadó Bt.

10. Hooper, Anne:
**Káma szútra – Klasszikus
szerelmi technikák**
Magyar Könyvklub

11. Kundera, Milan:
Az élet máshol van
Európa Könyvkiadó

12. Eco, Umberto:
A rózsza neve
Európa Könyvkiadó

13. Merle, Robert:
Liliom és Bíbor
Európa Könyvkiadó

14. Popper Péter:
A belső utak könyve
Saxum Kft.

15. Druon, Maurice:
**Az elátkozott királyok VII.
– Az országvesztő**
Európa Könyvkiadó

16. Koontz, Dean R.:
Az ősellenség
Animus Kiadó

17. Horn Gyula:
Azok a kilencvenes évek...
Kossuth Könyvkiadó

18. Lindsey, David:
Az éjszaka színei
General Press kiadó

19. Krockow, Christian
Graf von:
**Churchill – Korrajz a 20.
századról**
Gabó Könyvkiadó

20. Ladó János:
Magyar utónévkönyv
Vince Kiadó

A könyvszakmát nagy veszteség érte

Szanyi Emese
méltósággal viselt hosszú szenvedés után eltávozott
közülünk.

Emlékét megőrizzük.

■ A Lira és Lant Rt. valamint a Matávnet Kft. közös vállalkozása, a Fókusz Online elektronikus könyvruház, amely a Lira és Lant Rt. szervezeti keretein belül működött, önálló gazdasági társaságként működik tovább. Az új cég megalakulása nem csupán névváltoztatást hoz magával, hanem jelentős átalakulást is eredményez, a Matávnet valamint a Lira és Lant az önálló cégalapítás kapcsán jelentős humán ráfordítást, továbbá komoly anyagi beruházásokat is tervez. A www.fokuszonline.hu címen elérhető áruház könyveken túl kottákat, műsoros audio- és videokazettákat, továbbá zenei CD-ket, CD-ROM-okat és DVD-ket kínál megvásárlásra az odalátogató internetezőknél.

■ Az [origo], a Fókusz Online és a Magvető Könyvkiadó meghirdette az Első Magyar Online regénypályázatot, amely értékes nyereményeket kínál az induló

íróknak. Az Első Online Regénypályázat résztvevőinek először egy regény színopszist kell elkészíteniük, amelynek sem téma szerinti, sem pedig stílusbeli megkötése nincsen. A színopszisek beküldési határideje 2000. május 15. Az irodalmárokból és a pályázat kiíróinak képviselőiből álló zsűri a színopszisek megismerése után, június 1. és 5. között, a Könyvhéten teszi közzé a hét legérdekesebbnek ítélt műterv alkotójának névsorát. A leendő regények első fejezetei ezután kerülnek fel az internetre, ahol a látogatók tovább formálhatják azokat, illetve szavazhatnak az általuk legjobbnak tartottá. A zsűri a két legjobbnak ítélt regény szerzőjének pályadíjként 500–500 ezer forint díjat ítél oda. A pályázat pontos kiírása a kiírók honlapján érhető el:

www.fokuszonline.hu
www.origo.hu
www.magveto.hu

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049
vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi,
időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)
Telefon: 331-0126, 331-0127
Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes
választékával várjuk kedves vásárlóinkat.
Minden könyvet egy helyről!

Külföldi irodalom

Josef Skvorecky:
Oroszlánykölyök

*Európa Könyvkiadó, Bp., 1999.,
342 oldal, 1700 Ft*

„A művészet előbbrevaló a tisztet kéznél” – mondja a történetnek egy eléggé előrehaladott pontján az ifjú, foglalkozására nézve könyvkiadói lektor főhős – „A könyvek maradnak fenn, nem a kezek”. Az idézet pikantériáját az adja meg, ha tudjuk, hogy a cselekmény még a kemény pártállami diktatúra idején, Csehszlovákiában játszódik, a kulturális élet közegében, olyan légkörben, amikor egyebek közt magától értetődő, hogy egy dzsessztörténetből politikai szempontok miatt kimaradjon Duke Ellington neve. Skvoreckynél jobban aligha ismerte bárki ezt a világot, de ha ismerni ismerte is, senki sem képes arra a mutatványra, amire ő: hogy egyszerre mutassa be hátborzongatóan riasztónak és hajmeresztően mulatságosnak. S közben, amúgy mellékesen, izgalmas detektívregény formájába öltözteti a történetet és az olvasó (ha csak ki nem találja idejekorán), rághatja a körmét, mi a „titka” Stribrná kisasszonynak, aki sehogysem akar lefeküdni a jópofa és kedvesen link ifjú Karellel. Skvorecky, mint híres nagyregényeiben később, ebben a hatvanas évek végéről származó művében is, remek és hiteles figurák egész panoptikumát vonultatja fel, akik éppoly jellemzőek korukra, mint amennyire az idő, melyben élnek, meghatározza őket. Skvorecky – és ez fontos – mindig megosztja a felelősséget, a világ attól (is) olyan, amilyen, hogy éppen ezek az emberek és így próbálnak boldogulni benne. Mélységes irónia lengi be az ábrázolást, empátia és némi – szükséges – cinizmus jellemzi a szerző viszonyát hőseihez. Tudja, hogy ami nagyban le-

zajlott, egyben tragikus is, de tud még valamit, amit kevesen ismernek be: az élet akkor is zajlott, s a fennkölt pózoknál olykor előbbrevaló volt annak a lehetőségnek a megőrzése, hogy egyszer még lehessen a dolgokat másképp is csinálni és legyenek, akik másképp csinálják. Talán bizarr a képzettársítás, de míg a regényt olvastam, többször is eszembe jutottak József Attila sorai: „Súgd a fülükbe: nem muszáj / hősnek lenni, ha nem lehet...”

N. V.

Történelem

Pierre Riché:
II. Szilveszter,
az ezredik év pápája

*Fordította Somorjai Gabi
Balassi Kiadó*

Olvasmányos, ugyanakkor tudományos alaposággal, pontossággal megfogalmazott könyv Pierre Riché portréja II. Szilveszterről, az ezredik év pápájáról. A könyv magyarországi megjelenésének aktualitását fokozza, hogy Krisztus születése óta, immár a harmadik évezred küszöbén neki köszönhetjük államiságunk elismerését, Szent István megkoronozását. Mindannak, amit első királyunk jelent (megkeresztelése, megkoronozása), tanúja, illetve elfogadója, támogatója volt. Ahogy a történetíró a bonyolult kort és személyiséget élénk állítja, hallatlanul nagy kutatási anyagot mutat fel. Még akkor is, ha éppen a mi távoli múltunkban csúszik tévedés a szövegébe, miszerint „...Anasztázt pedig a pannonhalmi Szent Márton monostorba helyezte – úgy tartják, hogy itt született a IV. században Tours későbbi püspöke.” A tévedés oka feltehetően a pannonhalmi Szent Márton-hegy névváltoztatásában rejlik, ugyanis Szent Márton nem itt, ha-

nem a viszonylag közeli Szbaryában, a mai Szombathelyen született, ahol apja a római légió parancsnokaként állomásozott. A tévedésnél fontosabb, hogy milyen embernek ismerjük meg II. Szilveszter pápát, „polgári” néven Gerbertet (apja neve feltehetően Agilbert), bencés apátot. Ha ezt összegezni lehet, így hangzik: Egy reneszánsz ember a középkorban. Ami talán a legjellemzőbb rá, az idézett leveleinek, azok részleteinek hangvétele. Gerbert mert és tudott egyszerre közvetlen és hivatalos lenni, mondatai művesek (magyarításuk a fordítót, Somorjai Gabi is dicsérik, aki pontosan választja el a levelek és Riché stílusát), a görög–latin kultúra ismeretét bizonyítják. Irodalmi előképei közé tartozott Martianus Capella, Boethius, mellettük Vergilius, Terentius, Eukleidesz, és nem utolsó sorban Cicero, annak retorikája. Mint pedagógus az utóbbit és Platón követte: növendégeit – bőven akadtak – vitára készítette, és nem riadt vissza a „szemléletes” oktatástól sem: „...éjszakánként magával vitte tanítványait, hogy megmutassa nekik a csillagokat, mind keltükben, mind nyugtukban.” Riché már a bevezető mondataiban tisztázza, hogy a középkor nem volt olyan „sötét”, mint azt olyan sokan a felvilágosodás óta napjainkig hirdették. Valóban nem, hiszen az a személység, akit megismerhetünk Riché segítségével, korának legfelvilágosodottabb embere volt. Könyvek tömegét vitte magával, és mindig lehetőleg olyan apátságba „helyeztette magát”, melynek könyvtára is gazdag volt. Számára meghatározó lehetett az, amit így fogalmazott meg: „Mi inkább a tanulmányokba való visszavonulás bizonyosságát választottuk, mintsem a háborús tettek bizonytalanságát” (68. oldal). Egy korábbi levelében, melyből stílusát is érzékelhetjük, a következőt írja: „Meghajlunk hát a bal-

szerencse előtt, és visszatérünk tanulmányainkhoz, némi megszakítás után ugyan, de lélekben sohasem megtörve.” Érzékenyen figyelt a kor hozzá hasonló, szellemi nagyságú uralkodóira, I. majd II. és III. Ottóra, akik ugyanakkor biztos kézzel egyengették útját egészen a pápaságig. Leveleinek töredékeiből is látni: nemcsak művelt, hanem okos is volt. Azt is kiolvashatjuk belőlük: nagyobb művészet volt átláni a fondorlatokat, mint a fondorlatokat kifundálni. Mindig pontosan tudja megtalálni azt a keskeny ösvényt, amely Isten (az egyház) és a világ (hatalom) között vezet. Azt látja, hogy a felület (Isten) mögött a hatalom, vagyon húzódik meg, de mindig alá tudja vetni magát az előbbinek, míg az utóbbi csak arra szolgált neki, hogy tudását gyarapíthassa. Mint uralkodók barátja, nevelője, tanácsadója rálát kor egész Európájára, és talán éppen ezért dönt úgy, hogy teljesíti István kérését, s a koronával Bizáncsal szemben Róma mellé állítja a kereszténységben fiatal magyar államot. Mindezt plasztikusan, már-már látványosan jeleníti meg Pierre Riché élvezetes könyvében, melyet nagyon jól időzítve adott ki a Balassi Könyvkiadó.

Tarbay Ede

Művelődéstörténet

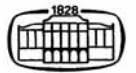
Kömlödi Ferenc:
Fénykatedrális

Kávé Kiadó, 252 oldal, 1999 Ft

A kötet – melynek alcíme: *technokultúra 2001* – bizonyára sikerkönyv lesz (amennyiben még nem az e sorok írásának pillanatában). Április elején televíziós beszélgetés témájául is szolgált – a szerző részvételével – a *Záróra* című késő esti műsorban. E nagyívű tanulmány ugyanis interdiszciplináris áttekintését kí-

Az Akadémiai Kiadó ajánlata

Halász Előd, Földes Csaba, Uzonyi Pál:
Német–magyar kisszótár
Magyar–német kisszótár

Új német helyesírással
2500 Ft/kötet

- a legmodernebb kétnyelvű kisszótártípus
- a középszintű nyelvtudás eléréséig hasznos segédeszköz
- mindkét kötet 30–30 000 címszót tartalmaz

Magyar Néprajz VIII.
Társadalom
Főszerkesztő:
Paládi-Kovács Attila
6586 Ft

Nemzeti kultúránkat, különösen a művészetet, az irodalmat és a zenét szoros szálak kötik a népi kultúra örökségéhez. Ezt a hagyományegyüttest rendszerezi, elemzi és értelmezi a nyolckötetes Magyar Néprajz. A Társadalom c. kötet munkatársai elsősorban a kapitalizmus kori paraszt-társadalomnak és előzményének elemzésére vállalkoztak. A záró fejezet azonban a parasztságnak az elmúlt fél évszázadban bekövetkezett bomlási, átépülési folyamatát is nyomon követi.

AKADÉMIAI KIADÓ VEVŐSZOLGÁLAT

Telefon: 464-8200, Fax: 464-8201

E-mail: custservice@akkrt.hu Honlap: www.akkrt.hu

A Kairosz Kiadó ünnepi könyvheti újdonságai

Bödöcs Pál: Észak beszél

Jegyzetek Knut Hamsun regényeiről
Fr/5, 196 oldal, kartonált, ára: 1200 Ft

A norvég irodalomnak Ibsen mellett másik klasszikusa Knut Hamsun. Regényei a természet ősi erőivel és tiszta képeivel szemben a kapitalizmus korának elbizakodott és elbizonytalanodott embereit mutatják be. Egyfajta sajátos, belső életrajzot ad Hamsunról ez a könyv.

Buda Ferenc: Arvaföld

Fr/5, 112 oldal, kötve, ára: 1380 Ft

Hétévi hallgatás után jelentkezik új kötet a Balassi Karddal kitüntetett költő. Költészetének alapvető tartalmi összetevői az elementáris ragaszkodás a természethez, az örök erkölcsi rendhez, ebben a kötetben is jelen vannak. De a komor hangok mellett az irónia és derű szólamai is felszendülnek.

Erasmus, Rotterdami: Krisztus fegyverzetében

155 x 215 mm, 206 oldal, keménytáblás, enveroppal, ára: 2000 Ft

Erasmus legkedveltebb, a legtöbb nyelvre lefordított teológiai ihlettségű „zsebkönyvét” az Enchiridion militis Christiani-t jelenteti meg a kiadó. A könyv 1504-től – első kiadásától – bejárta egész Európát. Sikerének titka, hogy új hangvételével a „devotio moderna” lelki mozgalom egyik legszebb írása, amely elsősorban a világi hívek számára íródott.

Fekete György–Sunnyovszky Sylvia: A Szent Korona ezer arca

A/4, 250 oldal, 1000 színes képpel, keménytáblás, ára: 6800 Ft

A Dávid Katalin akadémikus művészettörténész bevezetőjével megjelenő kötet az egyházi és világi koronaábrázolások terjedelmes gyűjteményének legjellemzőbb, legérdekesebb darabjait ábrázolja 1000 színes képen. A válogatás többek között a következő területeken fellelhető koronaábrázolásokat közli: festmények, szobrok, érmék, emlékművek, mozaikok, üvegablakok, fegyverek, népművészeti alkotások, reklámok és a hétköznapiok sokféle más tárgya, műve, eszköze.

Gyurkovics Tibor: Ballada a rendszerváltásról

Fr/5, 11 oldal, + 16 művészeti rajz, ára 980 Ft

A neves költő elsőnek kísérelte megragadni a lehetetlent, felidézni az elmúlt ötven, sőt nyolcvan évet, amit Magyarországon a „rendszer”-nek neveztek. A szaggatottan darabos ritmusú költemény groteszk és furcsa képei az arcunkba csapódnak, mint a kivégzettek történelmi vére. A poéma durván ránt bele szenvedésének történetébe – úgy, ahogy meg kellett élnünk.

Marton Endre: Tiltott égbolt

A/5, 300 oldal, kartonált, ára: 1850 Ft

Az Amerikában élő magyar publicista izgalmas visszaemlékezései az 1956-os forradalomról és annak szélesebb összefüggéseiről.

Molnár Tamás: A pogányság kísértése

A/5, 210 oldal, kartonált, ára: 1580 Ft

Molnár Tamás nemzetközi híró filozófus, a Yale Egyetem nyugalmazott tanára, itthon az idén Széchenyi-díjjal tüntették ki.

Az emberiségnek alapszükséglete, hogy értelmet keressen a világban. Ezt a szükségletet csakis a mítoszok és szimbólumok elégíthetik ki, amelyek közvetítenek a tapasztalaton túli világot és az emberi élet között.

Sebők Éva: Félsötét

Fr/5, 120 oldal, ára kb. 1200 Ft

A szerző már több verseskötetet és gyermekkönyvet jelentetett meg. Munkáit egyidejűleg jellemzi egyfajta fanyar, groteszk íz és megkapó közvetlenség. Kierlelt, egyéni hangulatú költészet amivel megajándékozta olvasóit a szerző.

Tamási Áron: Magyarai rózsafa

A/5, 194 oldal, kötve, 1800 Ft

Tamásinak ez a regénye 1945 óta nem jelent meg.

„A regény az erdélyi magyarság felszabadulásának, az idegen, elnyomó uralom alól történő megszabadulásának némileg parabolisztikus kifejezése, a kegyetlenkedő, basáskodó, idegen előjárók fortélyos ötletekkel, haditervekkel és akciókkal való megleckéztetése, a győzedelmeskedő szabadságharc egyéni, lelki és érzelmi szférákban megjelenített formája, vidám, lelkesült és forró hangulatok kavargásában”. (Bertha Zoltán)

A könyvek megvásárolhatók minden nagyobb könyvesboltban és megrendelhetők a kiadótól: 1134 Budapest, Apály u. 2/B. Telefon/fax:369-9825

séri meg – nem kevés sikerrel – korunk beláthatatlan kimentelű kulturális korszakváltásának.

Régóta beszélünk már rutin-szerűen a „Gutenberg-galaxis végéről” anélkül, hogy pontosabb képünk lenne arról, mi következik utána. Persze, persze, tudjuk: az információs társadalom. Csakhogy annak inkább műszaki vonatkozásairól van valamelyes fogalmunk, mindennapi – és „vasárnapi” – kultúrájáról, azaz életstílusáról és művészetéről nincs átfogó képünk. Nem is igen gondolkodunk ilyesmikről, holott látnunk kellene: ahogyan korábban (az ipari társadalomban) a nyomtatott szó (és kép) praktikus szükségleteinktől szabadidős kedvteléseinkig teljes életünket behálózta, ma (az információs társadalomban) egyre inkább a számítógépes hálózatokon át elérhető információk töltik be ugyanezt a szerepet. Tehát szembe kellene néznünk a tényekkel, és számba kéne vennünk: mi minek a helyére lép az életünkben. Az új jelenségek pontos – és rendszerbe illesztett – ismerete nélkül meg sem kísérelhetjük annak megítélését: mi sorvasztja, rombolja és mi fejleszti (vagy egyáltalán segíti a kétségkívül veszedelmes kulturális váltás túlélésében) emberi fajunkat, emberi mivoltunkat. Akit a technokultúra műfaji sokszínűsége és repertoárja érdekel, már bizonyára rátalált e könyvre. Azoknak, akik inkább a kultúrszociológiai folyamatok és problémák iránt fogékonyak, hadd idézzünk kóstolóul csak néhány sort a tanulmányból:

„Látszatra úgy tűnt, Digitália egészét az átlagpolgár féken tartására és elhülyítésére találták ki: a bugyuta reklámok és a feldolgozatlan információhalmaz mind ez példázak. Tetszetős összeesküvés-elméleteket is kikerekíthetnének, nemzetek feletti szervezetekkel, titokzatos bankhálózatokkal, ipari csoportokkal, drogbárókkal, uta-

zó szuperügynökökkel, bábként mozgatott politikusokkal... A techno-ludditák még továbbmennek: az Internet lényege, hogy az ellenőrzés a legteljesebb legyen. *Big Cyber is watching you* – hirdetik a parafrazált orwelli gondolatot. Ez is egy alternatíva, csak hogy tévednek: a világháló birtoklásáért hatalmas (és szinte láthatatlan) küzdelem folyik. A vírustervezők és a hackerok e ponton válnak pozitív hősökké, még akkor is, ha – alapvetően romantikus – tevékenységüket a média felnagyítja, démonizálja. A hivatalos computer-világ csak ámul és bámul: az, hogy a totális ellenőrzés nem valósult meg, ugyan szomorú, de maradt még rá idő. Sokkal figyelmeztetőbb azonban, hogy az utóbbi két évtizedben (zömében) tizen-huszonevűek megteremtették a digitális ellenkultúrát.”

Aki pedig járatlan, de szeretne némiképp eligazodni a szóban forgó „virtuális” kultúrában, kezdheti e könyvet akár a végén, a témára vonatkozó fogalom- és névtár olvasásával.

trencsenyi

Fáy András: Ferencesek Gyöngyösön

(Fejezetek a gyöngyösi barátok életéből)

A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány kiadása, Budapest, 1999

Két évvel ezelőtt merő véletlenségből (a vakszerencse vagy az isteni kegyelem révén) került elő az építési munkálatok során a gyöngyösi kolostorban 3 köbméter könyv, melyből 302 darab régi nyomtatvány, illetve levéltári anyag. Köztük voltak a gyöngyösi ferences rendház híres könyvtárának legféltettebb kincsei, a negyvenéves befalazásnak köszönhetően rendkívül rossz állapotban. A könyvek megmenthető felét speciális eljárással fertőtlenítették, restaurálták, majd a

Nemzeti Múzeumban kiállították. Közben Fáy András, a Magyar Ferences Könyvtár könyvtárosa megírta és közrebocsátotta a gyöngyösi rendház igencsak viszontagságos, megpróbáltatásokban bővelkedő történetét. Munkája egyben könyvtártörténet, a gyöngyösi könyvtár gyűjteményének szinte oknyomozói vizsgálata.

A ferencesek Magyar Rendtartománya a XIII. század elején alakult, a gyöngyösi kolostort 1465 körül alapították, minden valószínűség szerint a Szécsényi család. Gyöngyösön egészen a XX. század közepéig megszakítatlanul éltek szerzetesek kisebb-nagyobb létszámban. A mohácsi dúlás után őket is felprédálták és a török alatti időszak veszélyekkel terhes küldetés volt a barátok számára. Gyakran kellett menekülniük, és a levéltári dokumentumok alapján életük másból sem állt, mint kérvények írásából a különböző török hatóságok felé: hol utazás céljából – mert nem mozgathattak szabadon –, hol az erőszakoskodások miatt, hol koldulási jogok megerősítéséért, hol a szükséges épületrenoválások végett írogattak kérvényeket. Mindettől függetlenül éppen ezekben az években növekedett jelentősen a könyvtár állománya. A barokk időkben – II. Rákóczi Ferenc jelentős támogatásával – a legnagyobb magyarországi ferences rendház építették ki Gyöngyösön. Országos hírvényekkel dicsekedhettek, egy évszázadon át ők üzemeltették a helyi gimnáziumot, saját patikát tartottak fenn.

Pestisjárványok megtizedelték őket, tűzvészek pusztították vagyonukat. A könyvtár azonban mindent túlélte, a századforduló idején hat szobányi gyűjteménnyel dicsekedhetett (régii gyűjteményes, lektori kézikönyvtári és klerikus anyaggal). Az ötvenes évekig egyben is maradt a gyűjtemény, miközben teológiai fakultás működött a

rendházban. A bevonuló oroszok kezdetben nem nyúltak a könyvtár anyagához, utóbb azonban – a kegyetlenül megkínzott ferences, Kiss Szaléz halála után, a szerzetesek deportálása előtt a könyvtár jelentős részét befalazták a templom régóta használaton kívül álló kriptájába és egy elfalazott lépcsőfeljáróba. Az el nem rejtett könyvtári állományt az államosítás után ide-oda szállították, végül az OSZK felügyelete alá került. Az eldugott anyag pedig fél évszázadot pihent rejték helyén, egykori elrejtői közül már senki sem élt, és a könyvek létezéséről nem tudtak már semmit. A sorozatos átépítések alatt sem fedezték fel az elrejtett könyvet, csak a kilencvenes évek végén, a ferencesek visszatéréseivel került elő.

(Szénási)

Zenetörténet

Paksa Katalin:
Magyar népzene-történet
Balassi Kiadó, 288 oldal,
1800 Ft

Az igényes kiállítású felsőoktatási tankönyv a „laikus” érdeklődő számára is jól áttekinthető kézikönyvként segítheti a népzenevel kapcsolatos kérdések közti eligazodást. Nem akarván „felülírni” a Kodály-féle klasszikus alapművet, melyet Vargyas Lajos példatárával együtt a szerző is etalonnak tekint, csupán ki akarja azt egészíteni a népzene-tudomány újabb eredményeivel, és főként a mai olvasási-befogadási kultúrához igyekszik igazítani a szerteágazó ismeretanyagot.

Az áttekinthetőséget elsősorban a könyv történeti szemléletű szerkesztésmódjának következetes végigvitele biztosítja, de segítik az eligazodást azok a szemléletes táblázatok is, melyek a zenei jelenségeket, műfajokat, témá-

kat összekapcsolják az időbeliséggel. Hasonló szerepet tölt be a fotóanyag is, mely a fenti jelenségeknek a népszokásokkal való kapcsolatát szemléltetik.

Természetesen a legfőbb szemléltető anyag a népzenei példatár. A kottákon és szövegeken kívül hangzó anyag is tartozik a kötethez. Igaz, ezt két CD-lemezen külön kell/lehet megvásárolni 2200 forintért. A két lemez több mint 120 magyar népdal eredeti felvételét tartalmazza. Ezeknek gyűjtési helye és hangzási időtartama megtalálható a kötet függelékében. A függelék ezen túlmenően bőséges irodalomjegyzéket tartalmaz – az eddig megjelent hangzó kiadványok jegyzékével egyetemben.

A lemezekkel együtt kínált könyv vélhető „exportképességét” nagy mértékben fokozhatja a megkapóan bőséges és részletes tartalmi összefoglaló angol és német nyelven.

t.i.

Művészetszichológia

Halász László:

Az értelmezés változatai

Csokonai Kiadó, 180 oldal, 750 Ft

A neves művészetszichológus több évtizedes munkásságának mintegy keresztmetszetét vázolja fel e kis kötet. A tanulmányok túlnyomó része ugyan az utóbbi húsz évben jelent meg különböző folyóiratokban és kötetekben, ám az egy-két korábbi is figyelembe véve, a felölelt korszak tudománytörténeti folyamataiba is bepillantást nyerünk. A korábbi munkák a pszichoanalitikus hagyomány – lehetőség szerinti – újjáéledéséről tanúskodnak, míg a későbbiek (a legutóbbi 1999 novemberében látott napvilágot a Világosság hasábjain) napjaink narratológiai iskolájának szellemében fogantak.

A művészetszichológia mindig a műalkotások befogadási folyamataira irányozza vizsgálódásait, így minden iskolája számol a befogadó közönséggel (személyiségben, közösségben, kultúrában) meglévő előzetes élményekkel, tapasztalatokkal, beállítódásokkal. A pszichológiai megközelítés (ezt a szerző is vallja) a műalkotások elemzésének csak egyfajta és nem egyedül lehetséges módja (bár például Freud, Jung és néhány követőjük eléggé messzire jutott a komplexitás terén). A maga műelemzési törekvéseiről Halász így vall: „Elismerem, hogy a pszichológiai nézőpont érvényesítése az értelmezés sajátos – vállalom: egyoldalú – változatait hozhatja létre. Azzal bátorítom magam, hogy abban vagyok egyoldalú, azt hangsúlyozom túl, ami kevésbé megszokott. Nem helyettesítendő, hanem kiegészítendő az irodalomtörténeti, filozófiai, szociológiai és kritikai vizsgálódást. Arra törekedtem, hogy mind az alkotókat, illetve műveiket, mind az értelmezés irányát illetően, minél sokoldalúbban próbára tessek a művészetszichológiai megközelítést.”

Ami az elemzések tárgyát illeti, eléggé széles körre terjed ki a szerző figyelme. A teljesség igénye nélkül csak néhány izgalmasabb témát említünk. A három „vitatható” klasszikus gyermekmese: *Alice Csodaországban*, *A kis herceg*, *Micimackó* hatása a felnőttekre, Kádár János nevezetes utolsó beszéde és annak tudományos valamint szépirodalmi feldolgozása az indítékok és elfojtások tükrében, Lady Diana élete, halála és temetése mint médiaesemény, valamint *Az emberi lét harmadik tere* – azaz a virtuális valóság élménye és a művészet.

Talán e kiragadott négy téma is kirajolja azt az útirányt, melyet napjainkban a művészetszichológiának és e tudományág minden művelőjének – ha „képben akar

lenni (azaz maradni)” – szükségképpen be kell tartania.

T. I.

Újságírás

Diurnus (Bodor Pál):

A kíváncsiság mestersége

HQD Bt., 239 oldal

Diurnust akkor is élvezet volt olvasni, amikor napról napra egyetlen gépelt oldalnyi jegyzetét publikálta, és élvezet most is, amikor könyvet írt az újságírásról magáról. „Nem módszeres tankönyv” – olvassuk a címlapon – „Csak jegyzet”. Nos, ez persze nem igaz. Mármost a „csak”. Jobban fedezné a valóságot egy efféle alcím vagy szlogen: „Minden, amit az újságírásról tudni lehet, tudni érdemes, vagy amin elgondolkodhatunk”. Bodor Pál ugyanis éppen ez utóbbit teszi, előttünk és velünk együtt: sorra veszi ennek a hivatásnak (és persze: szakmának!) minden lehetséges problémáját és – legelső mondatától a legutolsóig – szellemesen, de egyszerűen és egyszerűen mélyre ásva elmondja róla, ami eszébe jut. Íme, csak mutatóba, ez a bizonyos első mondat: „Az újság: mí-melt, papírból hajtogatott parlament”. A nagy esszéíró nemzedék tagjai tudtak így írni – a szellemességük több volt egy-egy frivol, ad hoc ötletnél, a frappáns megfogalmazás mögött annyi gondolat rejtett, hogy egyetlen mondatukból is egész könyvet lehetett volna kikerekíteni. Csakhogy Bodor Pálnak százával vannak ilyen mondatai ebben a könyvben. Az ember legszívesebben lera-gadna egyiknél vagy másiknál, de közben (hiába, olvasó és ezúttal nem a kíváncsiság mesterségének gyakorlója), fúrja az oldalát a kíváncsiság, tudniillik ez a könyv: érdekes. Izgatott. Bölcs. Teli tapasztalattal és teli sosem fitogtatott, de minden állítását megalapozó, információt föl-

dúsító, összefüggésekre ágyazó műveltséganyaggal. A szerző ugyanis elképesztően sokat tud és amit tud, alaposan tudja, mégsem kell úgy éreznünk, mintha le akarna hengerelni bennünket. Éppen csak mintha sügná, idehallgassatok, emögött a látzólag szimpla eset mögött mi minden volt már, mi minden van, és mi minden lehet még...! Ha Marcus Auréliust, ha Machiavellit, ha Kossuthot, ha a legfrissebb nyugati médiaszakértőket idézi, attól mindig új dimenziókat kap, amiről éppen szó van. A sajtó félmúltja és jelene, kulisszatitkai és nagy egyéniségei, de nemcsak ők: az olvasó is úgy van benne a „képben”, hogy a legbonyolultabb igazságokról azt érezzük: jó, hát ez ilyen egyszerű, ilyen magától értetődő? Így csakis az tud beszélni valamiről, aki (miként Bodor Pál is, aki ötvenhat évet töltött el mostanáig a szakmában) nemcsak ismeri, de érzi is, sőt, előbbieket birtokában érti is ezt a világot, amelyet ízekre szed, tiszta és egyértelmű módon definiál, s amelyről mindeközben ő maga is tudja, hogy valójában megfoghatatlan, taníthatatlan. Szívem szerint egyre csak idéznék és idéznék tőle, de bármit ragadnék ki aforisztikusan tömör mondatai közül, akkor sem tudnám igazán éreztetni, mennyi mindennel gazdagodva csuktam be könyvét. Egyet azért, egyik kedvencemet, mégis ide kell iktatnom: „Nemcsak tehetségtelen tollforgatók, írók, újságírók, szerkesztők) vannak, hanem tehetségtelen olvasók, tévénezők, rádióhallgatók is. A tehetségtelen fogyasztás azonban a szó átvitt, esztétikai értelmében sem »büntetendő cselekmény« – szemben a tehetségtelen termeléssel.”

Eretnek gondolat (a Bodorra oly jellemző fegyelem és mértéktartás kettős jármába fogva), de aki mondja, bátran mondhatja: tehetségéért egy életmű szavatol.

N. V.

Megjelent könyvek

2000. április 7-20.

A

- Ady Endre:** Válogatott versek. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár)
ISBN: 963-9198-38-2 fűzött: 199 Ft
- A fenntartható turizmus fejlesztése.** Irányelvek a turizmus tervezőinek és szervezőinek. Geomédia. (Geomédia szakkönyvek: piac és elemzés)
ISBN: 963-7910-04-6 fűzött: 2500 Ft
- A Föld felszíne.** – The World. – Die Welt. – Le Monde. – The World physical map. M. 1:42000 000. Cartographia.
ISBN: 963-352-902-6 CM 950 Ft
- A hasonmások városa.** Gérecz Attila-díjasok antológiája. Stádium.
ISBN: 963-9156-13-2 fűzött: 1490 Ft
- A hatha-jóga lámpása.** Terebess.
ISBN: 963-9147-37-0 költött: 1595 Ft
- A Kőszegi-hegység és környékének turistatérképe.** – Wanderkarte. – Tourist map. – Carte touristique
M. 1:40 000. Cartographia.
ISBN: 963-352-113-0 CM 550 Ft
- A magyar honfoglalás kútjói.** A honfoglalás ezredéves emlékére. 2. utánn. Nap.
ISBN: 963-8116-61-7 költött: 4900 Ft
- A magyar munkajog:** 16. pótlap. Kommentár a gyakorlat számára. HVG-O-RAC.
ISBN: 963-8213-31-0 fűzetlen: 12544 Ft
- A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Titkárságának jegyzőkönyvei,** 1957. július 1. – december 31. Napvilág.
ISBN: 963-90825-6-2 fűzött: 1800 Ft
- Ambrus Péter:** A Dzsumbuj. Egy telep élete. Lazi K.
ISBN: 963-9227-20-X fűzött: 790 Ft
- A művészi világegyetem.** 2. kiad. Vince.
ISBN: 963-9192-73-2 költött: 1935 Ft
- Angola.** M. 1:2 000 000. Cartographia.
ISBN: 963-352-953-0 CM 950 Ft
- Angol költők antológiája.** M. Kvkub. (Klub klasszikusok.)
ISBN: 963-547-086-X költött: 2890 Ft
- A pesti polgár.** Tanulmányok Vörös Károly emlékére. Csokonai.
ISBN: 963-260-145-9 fűzött: 750 Ft
- A Pilis és a Visegrádi-hegység turistatérképe.** – Wanderkarte. – Tourist map. – Carte touristique. M. 1:40 000. Cartographia.

- ISBN: 963-352-116-5 CM 550 Ft
- Arany János:** Arany János válogatott versei. Palatinus. (Egy (két) hang)
ISBN: 963-9259-24-1 költött: 1490 Ft
- Arany János:** Balladák. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár)
ISBN: 963-9198-33-1 fűzött: 149 Ft
- Arany János:** Bolond Istók. Osiris. (Millenniumi könyvtár 51.)
ISBN: 963-379-811-6 költött: 590 Ft
- Arany János:** Toldi. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár)
ISBN: 963-9198-24-2 fűzött: 299 Ft
- A szabálysértési jog.** KJK-KERSZÖV. (Kis jogszabály sorozat)
ISBN: 963-224-485-0 költött: 3808 Ft
- A tükör hátoldala.** Az emberi megismerés természetrajza: kísérlet.
ISBN: 963-9303-00-3
- A világ legszebb merülő helyei.** Park.
ISBN: 963-530-395-0 költött: 7900 Ft
- Az első határyitítás.** Sopron, 1989. augusztus 19. Kortárs.
ISBN: 963-8464-98-4 fűzött: 1120 Ft
- Az olvasó – az olvasás.** Irodalmi tanulmányok. FÍSZ. (FÍSZ könyvek 1.)
ISBN: 963-86038-0-1 fűzött: 600 Ft

B

- Bács-Kiskun megye kézikönyve.**
ISBN: 963-9089-02-0 költött: 1450 Ft
- Bailey, Mary – Dakin, Nick:** Akvárium halak. Kézikönyv. Park.
ISBN: 963-530-486-2 költött: 5500 Ft
- Balducci, Rita:** Barbie és Kelly különleges napja. Oktatókönyv kihajtható fülecskékkel. Holló.
ISBN: 963-9202-69-X költött: 2390 Ft
- Balik, Michael:** Nedves falak kiszáritása, nedvesedés megelőzése. Cser K. (Mestermunka)
ISBN: 963-9003-76-X fűzött: 1494 Ft
- Balogh Judit – Dienes Dénes – Szabadi István:** Rákóczi-iratok a Sárospataki Református Kollégium Levéltárában, 1607-1710. Sárospataki Ref. Koll. Tud. Gyűjt. (Acta patakina 1.)
ISBN: 963-03-9155-4 fűzött: 1680 Ft
- Bánhegyesiné Topor Gizella – Bánhegyesi Zoltán:** Matematika: az informatika matematikai alapjai. Informatika felsőfokon. Műszaki Kvk.
ISBN: 963-16-2266-5 fűzött: 960 Ft
- Bánkiné Molnár Erzsébet:** Redemptusok.

- Gazdaság és életmód Kiskunfélegyházán a redempció első évszázadában. Multiplex Media – Debrecen U. P.
ISBN: 963-03-9467-7 fűzött: 1333 Ft
- Banzhaf, Hajo:** A négy elem az asztrológia és a tartot [Itarot] tükrében. A tűz, a víz, a levegő és a föld: átfogó karakterismeret: Markus Becker pszichológus kérdőívvel, amely alapján felmérhetjük a bennünk lévő elemeket. Bioenergetic.
ISBN: 963-8120-87-8 fűzött: 1700 Ft
- Barak László:** Időbolt. 2. bőv. és átd. kiad. Nap K.
ISBN: 80-85509-89-X költött: 1600 Ft
- Baranya megye kézikönyve 1. kötet.**
ISBN: 963-9089-01-X költött: 1450 Ft
- Baranya megye kézikönyve 2. kötet.**
ISBN: 963-9089-01-X költött: 1450 Ft
- Baráthosi-Balogh Benedek:** Kína lelke. Bencsik Könyvesház. (Baráthosi turáni könyvei 3.)
ISBN: 963-03-7900-7 fűzött: 880 Ft
- Bastian, Hans-Werner:** A kerti tó. Cser K. (Csínáld magad)
ISBN: 963-9003-77-8 fűzött: 1590 Ft
- Bécs.** – M. 1:20 000. Wien, Freytag & Berndt.
ISBN: 3-85084-133-2 850 Ft
- Benedek Elek:** Nagy mesekönyv. (4.) (Messél az Esély)
ISBN: 963-9153-31-1 költött: 3990 Ft
- Benedek Elek:** Világszép nádszál kisasszony. Válogatott mesék. Püedlo.
ISBN: 963-86052-7-8 fűzött: 400 Ft
- Bertényi Iván:** Szent István és öröksége. Magyarország története az államalapítástól a rendiség kialakulásáig, 1000-1440. Utánn. Vince. (Tudomány-egyetem)
ISBN: 963-9192-71-6 költött: 1495 Ft
- Bischoff, Eric:** Kabbala. Hermit.
ISBN: 963-9231-07-X fűzött: 1060 Ft
- Bodor Pál:** A kíváncsiság mestersege. HQD.
ISBN: 963-03-6957-5 fűzött: 1980 Ft
- Boruzs János – Boruzs Jánosné:** Borlexikon. Borral készült ételek receptjeivel. Kheiron '97.
ISBN: 963-9246-10-7 fűzött: 450 Ft
- Bossányi Katalin:** Kísérlet. Héttornyú K.
ISBN: 963-03-9655-6 fűzött: 2500 Ft
- Brinke, Georg R.:** A túlvilágról. Evangéliumi K.

- ISBN: 963-9209-38-4 fűzött: 600 Ft
- Búcsú barátaitól.** Bakai István emlékezete. Nap. (Emlékezet)
ISBN: 963-8116-59-5 költött: 1600 Ft
- Budai László:** Kevés szóval angolul. 4. kiad. Tankvk.
ISBN: 963-19-0896-8 fűzött: 840 Ft
- Budapest és környéke.** Városatlás = Stádeatlas = city atlas = atlas de ville. M. 1:20 000. 5. kiad. DIMAP – Szarvas Térképészeti Ügynökség – Freytag-Berndt Budapest.
ISBN: 963-03-9124-4 fűzött: 1500 Ft
- Budapest kézikönyve 1. kötet.**
ISBN: 963-9089-20-6 költött: 1450 Ft
- Budapest kézikönyve 2. kötet.**
ISBN: 963-9089-20-6 költött: 1450 Ft
- Budapest kézikönyve 3. kötet.**
ISBN: 963-9089-20-6 költött: 1450 Ft
- Büki Gergely:** Energiaátalakítás, gáz- és gőzerőművek. Akad. K.
ISBN: 963-05-7645-7 fűzött: 3000 Ft
- Bukodi Zsolt – Molnár Gizella – Villányi Tiborné:** Társadalombiztosítási kézikönyv munkáltatók és társadalombiztosítási ügyintézők részére, 2000. Uniós.
ISBN: 963-388-293-7 fűzött: 4144 Ft
- Burns, Jonathan:** Sötét titkok. J.L.X.
ISBN: 963-305-118-5 fűzött: 1190 Ft

C

- Cambournac, Laure:** Atlasz a természetéről. Passage.
ISBN: 963-228-195-0 költött: 2345 Ft
- Carroll, Lee:** Az utolsó idők. Új információk a személyes béke eléréséhez. (1. köt.)
ISBN: 963-86018-2-5 fűzött: 1290 Ft
- Cartland, Barbara:** Mindhalál. Gold Book, Romantika Holding. (Barbara Cartland művei 4.)
ISBN: 963-9248-05-3 fűzött: 999 Ft
- Catullus, Caius Valerius:** Caius Valerius Catullus minden verse. 2. kiad. Móra. (A világirodalom gyöngyszemei)
ISBN: 963-11-7535-9 költött: 798 Ft
- Changeux, Jean-Pierre:** Agyunk által világosan. A neuronális ember, avagy Az agy kutatás keresztmetszete. Typotex. (Test és lélek sorozat)
ISBN: 963-9132-63-2 fűzött: 2200 Ft
- Chant, Chris:** A második világháború repülőgépei. Gabo.
ISBN: 963-9237-00-0 költött: 3500 Ft

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével, mert az előfizetés – a legkényelmesebb, ugyanis a kézbesítő az Ön otthonába juttatja el a lapot, – a leggyorsabb, mert a megjelenő lapszámokat az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez,

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

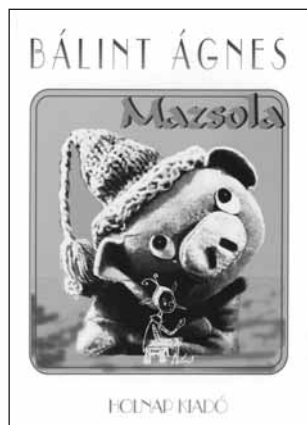
CÍM.....

– a legbiztosabb, mert véletlenül sem marad ki egy lapszám a sorozatból,
– a legkedvezőbb, mert az előfizetők kedvezményes áron kapja a lapot.
Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 különböző könyv jelenik meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan óránként egy, napi 24, heti 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonosság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét. Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, fizesse elő lapunkat, hogy naprakészen tájékozott lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

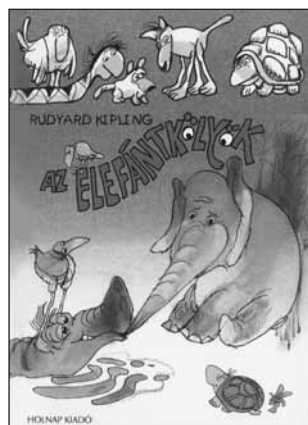
A Könyvetet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

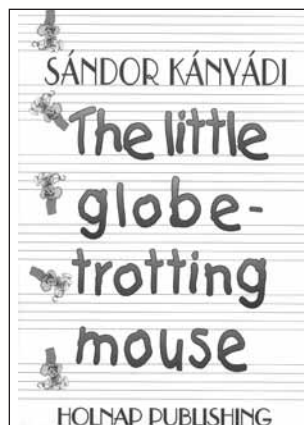
A HOLNAP KIADÓ ÚJDONSÁGAI!

Bálint Ágnes:
MAZSOLA
 2+2 szín, 80 oldal
 kötve: 990 Ft
 A nagyszerű TV-bábfilm története ÚJRA könyv alakban!

Rudyard Kipling:
AZ ELEFÁNTKÖLTYÖK
 2+2 szín, 140 oldal
 kötve: 990 Ft
 A bájos meséket SAJDIK FERENC illusztrációi díszítik.

Sándor Kányádi:
THE LITTLE GLOBE-TROTTING MOUSE
 2+2 szín, 114 oldal
 kötve: 1200 Ft
 A nagyszerű „VILÁGLÁTOTT EGÉRKE” című gyermekkönyv angol nyelvű változata.

Szabó Magda:
SZIGET-KÉK
 1+1 szín, 186 oldal
 kötve: 990 Ft
 A kötetet SZÁNTÓ PIROSKA rajzai díszítik.

A KÖTETEK MEGRENDELHETŐK:

Tan-Társ Könyvkereskedés 1072 Budapest, Nyár u. 14. T/F: 322-9846, HOLNAP KIADÓ 1111 Budapest, Zenta u. 5. T/F: 466-6928, 209-4694

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY AJÁNLATA

ÚJDONSÁGAINK:

Kalász Márton: *A rózsafestő* (új versek) 850 Ft
Rugási Gyula: *XX. századi freskó* (Határ Győző életművéről) 890 Ft

TOVÁBBI AJÁNLATUNK:

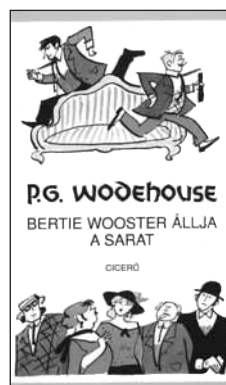
Albert Zsuzsa: *Posta a mából* (új versek) 680 Ft
Csete Örs: *1956 Budapest* (portréalbum vallomásokkal, angolul és magyarul) 3920 Ft
Jókai Anna-életműsorozat
Ne féljete (regény, 11. utánnomás) 1800 Ft
Szegény Sudár Anna (regény) 1980 Ft
Három (tudatregény) 1200 Ft
Jósika Miklós Emlékkönyv 1800 Ft
Kolumban, Nicholas: *The Science of In-Between* (19 magyar költő verse angolul) 1800 Ft
Lakatos Menyhért: *Tenyérből mondtál jövendőt* (új versek) 790 Ft
Mándy Stefánia: *Scintilla* (új és válogatott versek) 890 Ft
Mezey Katalin: *Kivala Palkó Nemlehet-országban* (meseregény) 1790 Ft
Nagy Gábor: *Lélekvesztő* (új versek) 650 Ft
Röhrig Géza: *Éj* (új versek) 890 Ft
Szakács Eszter: *Másik hely, másik idő* (új versek) 650 Ft
Szempci Molnár Ferenc: *Krónikásének a XVIII. századból* 1500 Ft
Várkonyi Nándor: *Az ötödik ember I-III.* (Várkonyi Nándor-életműsorozat) 6400 Ft
Várkonyi Nándor: *Varázstudomány I.* (Várkonyi Nándor-életműsorozat) 3300 Ft

Széphalom Könyvműhely
 1068 Bp., Városligeti fasor 38., Tel./fax: 351-0593

A Ciceró Kiadó ajánlata

Devecsery László:
Elemizzünk együtt!
 Az alany, az állítmány... és a többiek (Segédkönyv)
 Elméleti és gyakorlati útmutatás pedagógusok, diákok és szülők részére a mondatban játékos és eredményes elsajátításához, az egyszerűbbtől a bonyolultabb, nehezebb feladatok megoldása felé haladva.
 152 oldal, kötve 1250 Ft

P. J. Wodehouse:
Bertie Wooster állja a sarat (Vidám könyvek)
 Ford. Molnár Zoltán, III. Zsoldos Vera
 A súlyos pénzzavarban levő Dahlia néni ráveszi unokaöccsét, hogy színlelt betöréssel lopja el a kincset érő (vagy hamis?) gyöngysorát, szívödlegesztő Bertie azonban – véletlenül – rossz helyre tör be, s ennek következtében aligha kerülheti el sorsát: a nősülést.
 280 oldal, fűzve 1390 Ft

A fenti könyvek megrendelhetők és megvásárolhatók sok ezer más könyvvel együtt. Falukönyv-Ciceró Kereskedőháza
 1134 Budapest, Kassák L. u. 79.
 T./f.: 329-1619, T.: 329-0879, F.: 260-1170
 E-mail: cicer@mail.matav.hu

A legnagyobb választék A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN

Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

SZAKKÖNYVÁRUHÁZAK
Infotéka Könyvesbolt
1088 Budapest, Rákóczi út 27/b
Telefon/fax: 338-2739
E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu

Iskolacentrum
1051 Budapest, Október 6. u. 9.
Telefon: 332-5595
Fax: 311-1876

Mediprint Könyvesbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
Telefon: 317-4948, fax: 484-0023
E-mail: mediprint@lira.hu

Műszaki Könyvruház
1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.
Hermész Díjas Könyvesbolt
Telefon: 342-0353
Fax: 342-1317

E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu
Technika Könyvesbolt
1114 Budapest, Bartók Béla út 15.
Telefon/fax: 466-7008

MINDEN AMI ZENE
Kodály Zoltán Zeneműbolt,
Antikvárium és Hangszerbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 21.
Telefon/fax: 317-3347
E-mail: kodaly@lira.hu
Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt
Hermész Díjas zenemű- és könyvesbolt
1052 Budapest, Szervita tér 5.
Telefon: 318-3312,
fax: 318-3500
E-mail: rozsavolgyi@lira.hu

MAGVETŐ HÁLÓZAT
3300 Eger
Bajcsy-Zs. u. 2.
Telefon/fax: 36/312-039
9021 Győr
Arany János u. 3.
Telefon/fax: 96/319-760
2000 Szentendre
Fő tér 5.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon/fax: 26/311-245

3900 Szerencs
Rákóczi út 82.
Telefon: 60/306-791,
fax: 47/362-631

FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK

1072 Budapest, Rákóczi út 14.
Hermész Díjas könyvesbolt
Telefon: 268-1103,
fax: 267-9789
E-mail: fokusz.budapest@lira.hu

4026 Debrecen
Hunyadi u. 8-10.
Hermész Díjas Könyvesbolt

Telefon: 52/ 322-237
Fax: 52/416-091
E-mail: fokusz.debrecen@lira.hu

3530 Miskolc
Széchenyi u. 7.
Telefon/fax: 46/348-496
E-mail: fokusz.miskolc@lira.hu

7620 Pécs
Jókai u. 25.
Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon: 72/312-825,
fax: 72/314-988
E-mail: fokusz.pecs@lira.hu

6720 Szeged
Tisza L. krt. 34.
Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon/fax: 62/420-624
E-mail: fokusz.szeged@lira.hu

fokuszonline
könyvruház
www.fokuszonline.hu
e-mail: info@fokuszonline.hu
kék szám: 06-40-FOKUSZ (365879)

**Stéphane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panné,
Karel Bartosek, Jean-Louis Margolin, Andrzej Paczkowski:**

A KOMMUNIZMUS FEKETE KÖNYVE

Bűntény, terror, megtorlás

A bolsevik forradalom 80. évfordulójára jelent meg ez a mű, több történész munkája. Szerzői szerte a világban hosszú éveken át végeztek levéltári kutatásokat, az adatok alapján a kommunizmus áldozatainak számát 80-100 millióra becsülik. A könyv a történelem felidézésével a százmillióra tehető névtelen áldozatoknak is emléket állít, a kommunizmus áldozatainak, akiknek mártírságát mindmáig hallgatás övezi.

A 880 oldalas kötet 2 ívnyi fotóval keménytáblás kötésben jelenik meg.
Ára: 4600 Ft

Megjelenés ideje: 2000. május
Megrendelhető: Nagyvilág Kiadó
1146 Budapest, Hermina út 57-59.
Telefon/fax: (1) 321-0621
nagyv@matavnet.hu

SZENT ISTVÁN KÖNYVHÉT

május 15-19.
Budapest,
Ferenciek tere

Idén 8. alkalommal
kerül megrendezésre
a keresztény szellemiségű könyvkiadás
legnagyobb seregszemléje,
a Szent István Könyvhét.

A 20 könyvkiadó több ezer
könyvvel, rendkívüli
kedvezményekkel és színvonalas
kulturális programokkal vár
minden érdeklődőt!

Springer Orvosi Kiadó ajánlata

**Hálapénz Bizottság:
Jelentés az orvosi
hálapénzről**

Helyzetelemzés és következtetések
176 oldal, 980 Ft

Orvosi hálapénz: homályos háttér utalásokkal, aggályok, kifogások, követelések, óvó intések, figyelmeztetések, jogos és indokolatlan elvárások. Az orvosi hálapénz fél évszázaddal ezelőtt jelent meg a magyar egészségügyben, a mai hálapénzforgalom már évi 30-40 milliárd forintra becsülhető. Létfonosságú tehát a hálapénzrendszer jogi, közgazdasági, etikai és szociológiai természetének tárgyyszerű tisztázása, hogy megkezdhető legyen az egyre kevésbé halasztható problémamegoldás.

A könyv kapható és megrendelhető a kiadóban, levélben, telefonon, faxon vagy e-mailen.

Springer Orvosi Kiadó

Cím: 1088 Budapest,
Múzeum u. 9.
Levél cím: 1463 Budapest, Pf. 857
T.: 266-0958, Fax: 266-4775
E-mail: sprinkia@mail.matav.hu

A TEVAN KIADÓ AJÁNlja

**Bozsik Péter
Vérpuding**
Versek
750 Ft

A jugoszláviai magyar irodalom kiemelkedő alakjának – aki jelenleg az Ex Symposion Veszprémben élő felelős kiadója – új verseskönyve csupa nyelvi lelemény, telis-telitalát.

**Báger Gusztáv
Magánterem**
Versek
980 Ft

A termékeny lírikus negyedik verseskötete újabb meglepetéseket tartogat. Ahogyan Lengyel Balázs írta róla: elvontsága, amely tömörítés, tele van konkrétumokkal. Tandori szerint olyan líra-típust őriz, ami kiveszőben van.

A könyvek megrendelhetők a
Tevan Kiadótól:
5600 Békéscsaba, Luther utca 12.
Telefon/fax: 06 66/441-181

Komárom-Esztergom megye kézikönyve. ISBN: 963-9089-11-7 kötött: 1450 Ft

Körmendy Marianna – Staub Valéria: Nyelvtani gyakorlatok, fordítás idegen nyelvre, fogalmazás. Francia középfok. Akad. K. – ITK. (Rigó nyelvvizsga könyvek) ISBN: 963-05-7639-2 fűzött: 2380 Ft

Kosztolányi Dezső: Pacsirta. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-30-7 fűzött: 379 Ft

Kosztolányi Dezső: Velence. 2. jav. kiad. Holnap. ISBN: 963-346-362-9 kötött: 790 Ft

Kovács László: Félsvavak. 2. kiad. Magánkiadó. ISBN: 963-640-086-5 fűzött: 500 Ft

Kovács Sándor Iván: Szenczi Molnár Redivivus. Filológiai esszék. Ister. ISBN: 963-9243-09-4 fűzött: 990 Ft

Kovalcsik Géza: Excel 2000. ComputerBooks. ISBN: 963-618-234-5 fűzött: 2990 Ft

Kovács Ferenc: Völgyből a hegyre. Egy orvosprofesszor visszaemlékezései. Vince. ISBN: 963-9192-64-3 fűzött: 1495 Ft

Középkori históriák oklevelekben, 1002–1410. 2. átd. kiad. Szegedi Középkorász Műhely. (Szegedi középkortörténeti könyvtár 1.) ISBN: 963-482-423-4 fűzött: 1300 Ft

Közösségi pénzügyek: elmélet és gyakorlat a közép-európai átmenetben. Aula. ISBN: 963-9215-66-X kötött: 3500 Ft

Kristó Gyula: A magyar állam megszületése. Szegedi Középkorász Műhely (Szegedi középkortörténeti könyvtár 8.) ISBN: 963-482-098-8 fűzött: 1600 Ft

Kristó Gyula: A magyar nemzet megszületése. Szegedi Középkorász Műhely (Szegedi középkortörténeti könyvtár 12.) ISBN: 963-482-173-1 fűzött: 1800 Ft

Küküllői János – Névtelen szerző: Lajos király krónikája. Osiris. (Millenniumi magyar történelem.) ISBN: 963-379-786-1 kötött: 1680 Ft

Kun Erzsébet: Egy perces krimik. Lazi K. ISBN: 963-9227-19-6 kötött: 790 Ft

Kurucz Váradi Károly – Pecze Ibolya: Társasági adó és osztalékadó. Kommentár állásfoglalásokkal és gyakorlati példákkal. KJK-KERSZÓV. ISBN: 963-224-483-4 fűzött: 4816 Ft

L

Lackfi János: Öt seb. Versek. Belvárosi Kvk. ISBN: 963-9114-25-1 fűzött: 680 Ft

Lajtos Árpád: Birodalmak árnyékában. Holnap. ISBN: 963-346-372-6 kötött: 790 Ft

Lázár Erzsébet – Pénzely Márta: ÁFA. Kommentár állásfoglalásokkal és gyakorlati példákkal. KJK-KERSZÓV. ISBN: 963-224-479-6 fűzött: 4816 Ft

Levendél Júlia: A többség mégis leér. Liget Műhely Alapítvány. (Liget könyvek) ISBN: 963-7907-96-3 fűzött: 920 Ft

Libera, Antoni: A Madame. Európa. ISBN: 963-07-6709-0 kötött: 2200 Ft

Lim, Jes T. Y.: Feng shui és az egészség. Lunarimpex. ISBN: 963-9219-04-5 fűzött: 1728 Ft

Lisztes László: Forrás, 1969-1998. Repertórium. Forrás K. ISBN: 963-85659-3-4 fűzött: 1500 Ft

Lobsiger-Brugger, Lisa – Schmid, Anita: 1000 bemelegítő játék és gyakorlat. Kézikönyv tanároknak, edzőknek, pályaedzőknek, versenyzőknek. Dialóg Campus. (Dialóg Campus szakkönyvek) ISBN: 963-9123-80-3 fűzött: 3480 Ft

Lockyer, Keith – Gordon, James: Projektmenedzsment és hálós tervezési technikák. Kossuth. ISBN: 963-09-4124-4 kötött: 2980 Ft

Lomnici Zoltán: Az alapítványok és a közalapítványok. Az alapítványok nyilvánosságba vétele: a közalapítványok működése: az alapítványok gazdálkodása, adózása. 2. átd., bőv. kiad. HVG-ORAC. ISBN: 963-9203-49-1 fűzött: 3584 Ft

Longley, Susanna: A hétvégi kertész. M. Kvk. ISBN: 963-547-010-X kötött: 2900 Ft

Lovász Krisztina: Csillagok szöges ágán. Kiss Info-Press Bt. – Összmagyar Test. – Piroksa Press. ISBN: 963-00-2817-4 fűzött: 790 Ft

M

Madách Imre: Az ember tragédiája. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-17-X fűzött: 249 Ft

Madách Imre: Az ember tragédiája. Talentum. (Millenniumi könyvtár 53.) ISBN: 963-645-061-7 kötött: 590 Ft

Madár Mihály – Szabó József – Sass Mónika: A jövődeki szabályozás és gyakorlata, 2000. Unió. (Törvények a gyakorlatban / törvény magyarázat) ISBN: 963-388-300-8 [hibás ISBN 963-388-257-5] fűzött: 4032 Ft

Madrid: Spanyolország. Park. (Vista úti-könyvek) ISBN: 963-530-480-3 fűzött: 2990 Ft

Magyarország autóatlás = Hungary road atlas = Ungarn Autoatlas = Hongrie atlas routier. M. 1:250 000. Freytag-Berndt Budapest. ISBN: 385-084-977-5 CM fűzött: 1500 Ft

Magyarország: csillagtúra. A túrazvezető útikalauz: útikalauz, településjegyzék, Magyarország: guide, map Hungary, settlements: [Magyarország M. 1:450 000 térképével: települések és 20 km-es körzetük látnivalói, nevezetességei, vendéglátói]. M. Almanach. ISBN: 963-04-5165-4 fűzött: 2000 Ft

Magyarország építészetének története. Vince. ISBN: 963-9069-94-9 kötött: 4495 Ft

Magyarország és Budapest turisztikai könyve. Magyarország M. 1:360 000 autóatlás: Budapest M. 1:20 000 városatlás: településtérképek: településjegyzék és utcajegyzék irányítószámokkal: szálláshelyek: éttermek: klubkártya. M. Almanach. ISBN: 963-04-5165-4 fűzött: 2500 Ft

Magyarország. Hungary. Ungarn. – M. 1:500 000. Freytag-Berndt. ISBN: 963-046-312-1 CM 400 Ft

Makai Katalin: Iskolai önértékelés hogyan?. Minőség és gyakorlat. Okker. (Okker minőségbiztosítás) ISBN: 963-9228-20-6 fűzött: 1200 Ft

Makk Ferenc: Magyar külpolitika, 896-1196. 2. bőv. és átd. kiad. Szegedi Középkorász Műhely. (Szegedi középkortörténeti könyvtár 2.) ISBN: 963-482-161-8 fűzött: 1500 Ft

Mándics Dezső – Molnár Katalin: Biológia: ennyit kell(ene) tudnod. 3. átd. kiad., Akkord – Panem. ISBN: 963-545-267-5 fűzött: 990 Ft

Marks, Anthony: Első könyvem a szintetizátorról. Holló. ISBN: 963-9202-83-5 fűzött: 1290 Ft

May, Karl: Eine indianische Mutter. Corvina. (Kétnyelvű olvasmányok) ISBN: 963-13-4915-2 fűzött: 880 Ft

McClelland, Deke: CorelDRAW 9. [Könnyedén, érthetően, szakszerűen a CorelDRAW 9-ről]. Kossuth. (Dummies könyvek) ISBN: 963-09-4156-2 fűzött: 2980 Ft

Móhes Károly: Forma 1: minden, amit a 2000-es világbajnokságról tudni kell. Alexandra. ISBN: 963-367-699-1 fűzött: 1999 Ft

Merton, Thomas: A zen és a falánk madarak. Terebess. ISBN: 963-9147-35-4 kötött: 1895 Ft

Meyer, Hermann – Sator, Günther: Feng shui. Testi-lelki egészség. Édesvíz. ISBN: 963-528-432-2 fűzött: 1290 Ft

Műfajismeret. 4. átd. kiad. Omni Media Kft. (Sajtókönyvtár) ISBN: 963-7115-17-X kötött: 1200 Ft

Mikes Kelemen: Törökországi levelek. Osiris. (Millenniumi könyvtár 46.) ISBN: 963-379-808-6 kötött: 590 Ft

Miklya Lászlányi Mónika – Miklya Zsolt: Konrad, a húsvéti nyúl. KEPE ISBN: 963-00-203-0 fűzött: 460 Ft

Mikszáth Kálmán: A tót atyafiak. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-16-1 fűzött: 249 Ft

Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma. Egy külön ember története, 1894. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-31-5 fűzött: 249 Ft

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-11-0 fűzött: 249 Ft

Mócsai Gergely: Csumasz. FÍSZ. (FÍSZ könyvek 2.) ISBN: 963-86038-1-X fűzött: 600 Ft

Moldova György: Arrivederci, Budapest. Válogatás az író szatíráiból. Urbis Kvk. ISBN: 963-9217-14-X kötött: 1050 Ft

Molnár V. József: Valaki bennem tovább él.... Molnár V. József élete, hitvallása Tóth Péter Pál portréfilmje alapján. Örökség Kvműhely – Lénia. ISBN: 963-03-9962-8 fűzött: 2000 Ft

Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-20-X fűzött: 199 Ft

Móricz Zsigmond: Úri muri. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-34-X fűzött: 249 Ft

Mozambik = Mozambique = Moçambique. M 1:2 000 000. Cartographia ISBN: 963-352-952-2 CM 950 Ft

Mózes élete. Anno. ISBN: 963-9066-52-4 fűzött: 300 Ft

Mundérban mindhalálig. Zsarusírató. Eszégé. ISBN: 963-03-9285-2 fűzött: 1500 Ft

N

Nagy Gábor: Tömörítés 2000. Tömörítő-programok 16 és 32 bites környezetben. ComputerBooks. ISBN: 963-618-233-7 fűzött: 2600 Ft

Nagy Gabriella: Vállalok bérbe sírni. Dalok, panaszok, melódiák. Palatinus. (Palatinus könyvek) ISBN: 963-9259-33-3 fűzött: 880 Ft

Nagygyáros: várostérkép = Stadtplan = plan de ville = town map. M. 1:17 500. Kinagyítás M. 1:10 000. Utcák és terek, hivatalok és intézmények, nevezetességek, parkok, egyirányú utcák = Strassen und Plätze, Behörden und öffentliche Einrichtungen. Parkplätze, Sehenswürdigkeiten, Einbahnstrassen. MT. ISBN: 963-9108-46-4 CM 343 Ft

Nagy Péter, H.: Kánonok interakciója. FÍSZ. (FÍSZ könyvek 3.) ISBN: 963-86038-2-8 fűzött: 600 Ft

Nance, John J.: Végső megközelítés. General Press. (Világsikerek) ISBN: 963-9076-74-0 kötött: 999 Ft

Nelson, Stephen L.: Microsoft Outlook 2000. Park. (Percek alatt / vizuális kézikönyv: gyorsan, érthetően, lényegre töredek) ISBN: 963-530-496-X fűzött: 4900 Ft

Nemere István: Afrikai szerető. Püedlo. ISBN: 963-86052-8-6 fűzött: 575 Ft

Nemere István: A szerelem illata. Anno. ISBN: 963-9066-67-X fűzött: 575 Ft

Nemere István: Láz. Anno. ISBN: 963-9199-91-5 fűzött: 450 Ft

Nemzet és iskola. Jegyzőkönyv. Antológia, 2000. (Hazai műhely 3.) ISBN: 963-7908-87-0 fűzött: 1250 Ft

Nemzet és kultúra. Jegyzőkönyv. Antológia. (Hazai műhely 2.) ISBN: 963-7908-86-2 fűzött: 1250 Ft

Nemzet és tudomány. Jegyzőkönyv. Antológia. (Hazai műhely 1.) ISBN: 963-7908-85-4 fűzött: 1250 Ft

Nógrád megye kézikönyve. ISBN: 963-9089-12-5 kötött: 1450 Ft

Novosel, Gary – Hudson, Kurt – Stewart, James Michael: TCP/IP. Microsoft Certified Systems Engineer. Kiskapu. ISBN: 963-86010-4-3 fűzött: 2800 Ft

O

Olaszország. M. 1:650 000. Wien, Freytag & Berndt. ISBN: 3-85084-074-3 850 Ft

P

Pacher Zsuzsanna: Az Égi Fény. Szerző. ISBN: 963-640-322-8 fűzött: 990 Ft

Pais István: Antik bölcsék, gondolatok, aforizmák. 7. kiad., Szerző. ISBN: 963-640-386-4 kötött: 1400 Ft

Parkinson, Cyril Northcote: Kelet és Nyugat. Terebess. ISBN: 963-9147-34-6 kötött: 2695 Ft

Pescari, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei. Gabo. (A régimúlt útjai) ISBN: 963-9237-09-4 kötött: 4990 Ft

Pest megye kézikönyve 1. kötet. ISBN: 963-9089-13-3 kötött: 1450 Ft

Pest megye kézikönyve 2. kötet. ISBN: 963-9089-13-3 kötött: 1450 Ft

Petőfi Sándor: János vitéz. Móra. (Móra aranykönyvek) ISBN: 963-11-7543-X kötött: 1498 Ft

Petőfi Sándor: Válogatott versek. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-39-0 fűzött: 199 Ft

Petri György: Petri György válogatott versei. Unikornis. (A magyar kultészet kincsestára 87.) ISBN: 963-427-370-X kötött: 2900 Ft

Röpke, Wilhelm: Emberséges társadalom – emberséges gazdaság. Válogatás Wilhelm Röpke műveiből. 2. kiad. Aula. ISBN: 963-9215-67-8 fűzött: 990 Ft

Pilisvörösvár: várostérkép = Stadtplan = plan de ville = town map. M. 1:17 500. Utcák és terek, hivatalok és intézmények, nevezetességek, parkok, egyirányú utcák = Strassen und Plätze, Behörden und öffentliche Einrichtungen. Parkplätze, Sehenswürdigkeiten, Einbahnstrassen. MT. ISBN: 963-9108-54-6 CM 343 Ft

Pintér Tamás, K.: Budapest architectura, 1900. 3. mód. angol-német ny. kiad. Alma Graf. Stúdió és K. ISBN: 963-03-6772-6 kötött: 2800 Ft

Pintér Tamás, K.: Mediterrán útirajzok. Alma Graf. Stúdió és K. – Humanitas. ISBN: 963-03-9195-3 fűzött: 2450 Ft

Platt, Richard: Találmányok. Egy könyv, amely valóban bemutatja a technikai haladást. Szukits. (Bemutatjuk a világot) ISBN: 963-9278-16-5 kötött: 1790 Ft

Pleijel, Agneta: Egy tél Stockholmban. QLT Műfordító BT. (Polar könyvek) ISBN: 963-00-2628-7 kötött: 1000 Ft

Popov, Evgenij: A hazafi lelke, avagy Különféle közlelemények Fityircséhez. Európa. ISBN: 963-07-6713-9 kötött: 1500 Ft

Popper Péter: Hazugság nélkül. Saxon. (Az élet dolgai) ISBN: 963-9084-62-X fűzött: 680 Ft

Pósa Lajos: Analízis. ISBN: 963-16-2658-X fűzött: 620 Ft

Puskin, Aleksandr Sergeevic: A rézlovas. Tevan. ISBN: 963-7278-50-8 kötött: 999 Ft

Puskin, Aleksandr Sergeevic: Jevgenyij Anyegin. Diáktéka – Interpopulart. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-613-182-1 fűzött: 299 Ft

R

Rab László: Sámánpech. PanDorka K. ISBN: 963-0027-71-2 kötött: 980 Ft

www.konyvkereso.hu

Rendeljen könyvet az interneten!

Magyarország legnagyobb könyvkereskedelmi adatbázisán keresztül, közel 59 000 műből válogathat.

Most vegye fel a bookmarkjai közé!

Radnai Gáborné: Donor. Könyvkuckó. ISBN: 963-9077-78-X fűzött: 600 Ft

Radnai Gáborné: Zöld halál. Impresszum. ISBN: 963-85899-2-2 fűzött: 600 Ft

Radvány Zsuzsa: Mi van a házban? Santos. ISBN: 963-9244-04-X kötött: 380 Ft

Radvány Zsuzsa: Mi van a ház körül? Santos. ISBN: 963-9244-06-6 kötött: 380 Ft

Rákosi Viktor: Elnémult haragok. Unikornis. (A magyar próza klasszikusai 74. köt.) ISBN: 963-03-9985-7 fűzött: 1200 Ft

Rátai János: A szellem kalandjai. Életlen innen és túl: szpiritizmus, parapszichológia. Elipszilon Bt. ISBN: 963-03-9985-7 fűzött: 1200 Ft

Redmond, Ian: Elefántok. [Témészetrajzuk, viselkedésük és különös képességeik]. Park. (Szemtanú 42.) ISBN: 963-530-572-9 kötött: 1950 Ft

Réti György: Olasz diplomáciai dokumentumok a második bécsi döntésről. Hogyan kaptuk vissza Észak-Erdélyt 1940-ben? Aula. ISBN: 963-9215-69-4 fűzött: 1500 Ft

Roberts, John Morris: A forradalom kora. (7. köt.) ISBN: 963-547-011-8 kötött: 3900 Ft

Románia. M. 1:700 000. Wien, Freytag & Berndt. ISBN: 3-85084-067-0 850 Ft

Róma: Olaszország. Park. (Vista útkönyvek) ISBN: 963-530-484-6 fűzött: 2990 Ft

Rowling, J. K.: Harry Potter és a titkok kamrája. Animus. ISBN: 963-8386-94-0 kötött: 1390 Ft

Roy-Bhattacharya, Joydeep: A Gábori Klub. Európa. ISBN: 963-07-6708-2 kötött: 1700 Ft

Rugási Gyula: XX. századi freskó. Határ Győző életművéről. Széphalom Kvműhely. ISBN: 963-9028-53-3 fűzött: 890 Ft

Ruzsa Imre – Mihálydeák Tamás – Rádai Gábor: Logikai zsebciklopédia. Áron. ISBN: 963-9210-05-6 fűzött: 1120 Ft

S

Sántáné-Tóth Edit: Tudásalapú technológia, szakértői rendszerek. Jav. és bőv. kiad. Dunaújvárosi Főisk. K. fűzött: 4309 Ft

Sawyer, Frank: Görög & római. Preszokratikusoktól Plótinoszig. (1. köt.) (A Sárospataki Református Kollégium Teológiai Akadémiájának kiadványai 12. sz.) ISBN: 963-03-7552-4 fűzött: 667 Ft

Sawyer, Frank: Kant idealizmusától Nietzsche nihilizmusáig. (5. köt.) (A Sárospataki Református Kollégium Teológiai Akadémiájának kiadványai 17. sz.) ISBN: 963-03-9634-3 fűzött: 667 Ft

Schiller, Reinhard: Szent Hildegard gyógyításai. Receptek az egészséges élethez, gyógyítás harmoniában a természet, az ételerő megőrzése, tanácsok az öngyógyításhoz. M. Kvk. (Kis természetkalauz) ISBN: 963-547-062-2 kötött: 1390 Ft

Schliemann, Heinrich: Életem, kalandjaim. Önvallomások. Háttér. ISBN: 963-8128-69-0 fűzött: 1600 Ft

Schlögl Attila: Az ember feje nem káptalan? Emlékezetfejlesztés. Nemz. Tankvk. ISBN: 963-19-0294-3 fűzött: 500 Ft

Schmidt, Erich – Schell: Csak ne hinnél. Evangéliumi K. ISBN: 963-9209-35-X fűzött: 600 Ft

Sebestyén László: Kézai Simon védelmében. östörténeti tanulmányok. 2. kiad. Nap. ISBN: 963-8116-60-9 kötött: 1848 Ft

Sebestyén Mária: Történelmi fogalomgyűjtemény. Black & White. ISBN: 963-9125-07-5 fűzött: 550 Ft

Seitz, Wolfgang: Padlófűtés. Cser K. (Csináld magad) ISBN: 963-9003-79-4 fűzött: 1590 Ft

Shakespeare, William: Romeo és Júlia. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-14-5 fűzött: 249 Ft

Sislay József: Sislay József amerikai ma-

gyar költő költeményei. (3. köt.) ISBN: 963-8128-65-8 fűzött: 600 Ft

Smith, Wilbur: Elefántírató. Delej. ISBN: 963-9124-09-5 fűzött: 1398 Ft

Sofokles: Oedipus király. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-09-9 fűzött: 249 Ft

Somlyai Gábor: Győzzük le a rákot! A deuterium megvonásának biológiai hatása. Aula. ISBN: 963-9190-15-2 kötött: 1830 Ft

Starr-Glass, David: A judaizmus. Kosuth. (Vallások világa) ISBN: 963-09-4159-7 fűzött: 998 Ft

Steel, Danielle: A klón és én. Maecenas Kv. ISBN: 963-9025-76-3 fűzött: 650 Ft

Stone, Katherine: Ikrek. 2. kiad. General Press. ISBN: 963-9282-19-7 kötött: 999 Ft

Svájc. M. 1:450 000. Wien, Freytag & Berndt. ISBN: 3-85084-072-7 850 Ft

SZ

Szabó Magda: Merszi. Mőszjő. Európa. ISBN: 963-07-6618-X kötött: 1300 Ft

Szabó Péter: Az Erdélyi Fejedelemség. Utány. Vince. (Tudomány-egyetem) ISBN: 963-9069-18-3 kötött: 1495 Ft

Szakály Sándor: Volt-e alternatíva? Magyarország a második világháborúban. 2. kiad. Ister. (Láthatár) ISBN: 963-85870-3-2 fűzött: 900 Ft

Szeghalymné Ócsai Marianna – Szeghalmi Szilvia: Gyöngyvilág: állatfigurák. Lazi K. ISBN: 963-9227-00-5 fűzött: 390 Ft

Szeghalymné Ócsai Marianna – Szeghalmi Szilvia: Gyöngyvilág: Bálint-naptól húsvéig. Lazi K. ISBN: 963-85929-3-1 [hibás ISBN 963-85928-3-1] fűzött: 390 Ft

Szeghalymné Ócsai Marianna – Szeghalmi Szilvia: Gyöngyvilág: ékszer. Lazi K. ISBN: 963-9227-02-1 fűzött: 390 Ft

Székely, Edmond Bordeaux: A kiválasztott tanításai. 2. jav. kiad. (E. B. Székely könyvek 4.) ISBN: 0-9684147-3-7 fűzött: 960 Ft

Székely, Edmond Bordeaux: Az esszénus béke evangélium. 2. jav. kiad. (E. B. Székely könyvek 1.) ISBN: 0-9684147-0-2 fűzött: 740 Ft

Székely, Edmond Bordeaux: Az esszénus közösség elveszett tekercsei. 2. jav. kiad. (E. B. Székely könyvek 3.) ISBN: 0-9684147-2 fűzött: 1350 Ft

Székely, Edmond Bordeaux: Az esszénusok ismeretlen könyvei. 2. jav. kiad. (E. B. Székely könyvek 2.) ISBN: 0-9684147-1-2 fűzött: 1350 Ft

Szeklv Gyula: "Valahol utat veszítettünk". 2. jav. kiad. Holnap. ISBN: 963-346-364-5 kötött: 790 Ft

Szekszárd. Térkép. Stadtplan. Map. M. 1:12 500. Cartographia. ISBN: 963-352-386-9 CM 330 Ft

Szepes Mária: Merre tartasz, ember?. Összegyűjtött írások. Édesvíz. ISBN: 963-528-424-1 kötött: 1390 Ft

Szepes Mária: Pöttyös Panni eleven képeskönyv. Édesvíz. ISBN: 963-528-451-9 kötött: 1290 Ft

Szigeti Lajos Sándor: (De)formáció és (de)mitologizáció. Parabolák és metaforák a modernitásban. Messzelátó. (Csaprasegmentum) ISBN: 963-03-9333-6 fűzött: 1400 Ft

Szívós Mihály: A látszat története. A kezdetektől az i.e. I. század közepéig. Áron. ISBN: 963-9210-06-4 fűzött: 1580 Ft

Szlovákia. M. 1:500 000. Wien, Freytag & Berndt. ISBN: 3-85084-079-4 850 Ft

Szönyi Zsuzsa: Vándor és idegen. Márai-levelek, emlékek. Kortárs (Phoenix könyvek) ISBN: 963-8464-99-2 fűzött: 1400 Ft

T

Tagore, Rabindranath: A folyóhoz vezető lépcsők. Lazi K. ISBN: 963-9227-17-X kötött: 790 Ft

Takao Yamada: An anthropology of animism and shamanism. Akad. K. ISBN: 963-05-7683-X kötött: 5040 Ft

Társadalombiztosítási jogszabályok 2000. KJK-KERSZÓV. ISBN: 963-224-478-8 fűzött: 3584 Ft

Társadalomtörténet másféleképp. A francia társadalomtörténet új útjai a kilencvenes években. Csokonai. (Csokonai történelmi könyvek) ISBN: 963-204-247-5 fűzött: 1200 Ft

Tata: várostérkép = Stadtplan = plan de ville = town map. M. 1:15 000. Kinagyítás M. 1:7 500. Utcák és terek, hivatalok és intézmények, nevezetességek, parkolók, egyirányú utcák = Strassen und Plätze, Behörden und öffentliche Einrichtungen. Parkplätze, Sehenswürdigkeiten, Einbahnstrassen. MT. ISBN: 963-9108-56-3 CM 343 Ft

Tavaszi ételek. ISBN: 963-547-094-0 kötött: 1990 Ft

Tischner, József Stanislaw: A dráma filozófiája. Bevezetés. Európa. ISBN: 963-07-6712-0 kötött: 2200 Ft

Tokarczuk, Olga: Az Öskönyv nyomában. Európa. ISBN: 963-07-6711-2 kötött: 1100 Ft

Toina megye kézikönyve. ISBN: 963-9089-16-8 kötött: 1450 Ft

Tomori Gábor: Kastély skóciában. Laude. ISBN: 963-7830-51-0 fűzött: 600 Ft

Tömörkény István: Szökés a bitófa alól. Válogatott elbeszélések. Osiris. (Millenniumi kiadványok) ISBN: 963-379-810-8 kötött: 590 Ft

Történelmi lexikon. Személyek, események, tárgyak, helyek és fogalmak A-tól Z-ig. Könyvműves Kvk. ISBN: 963-9262-12-9 kötött: 1750 Ft

Tóth Imre: Isten és geometria. Osiris. (Horror metaphysicae / A Gond folyóirat és az Osiris Kiadó közös sorozata) ISBN: 963-379-638-5 fűzött: 1280 Ft

Tóth László – Zahola Tamás: Géprajz. Dunaújvárosi Főisk. K. fűzött: 4853 Ft

Trewhitt, Philip: Páncélozott harcjárművek. Gabo. ISBN: 963-8009-99-3 kötött: 3500 Ft

Tudod-e a választ?: sport. 180 kérdés és felelet. Tessloff és Babilon. (Mi kicsoda) ISBN: 963-9182-09-5 fűzött: 690 Ft

Tusnádi Csaba Károly: Magyarországi kivasutak. 4. átd. kiad. Pallas Stúdió. (Pallas könyvek) ISBN: 963-9007-23-3 kötött: 550 Ft

Twist Olivér kalandjai. Interaktív mese CD: 2-9 éves korig: CD-ROM. Woodstone Interactive Ltd. 6000 Ft

Tzu, Ram: Úttalan utakon. Spirituális "haladóknak". Reiki Alapítvány. (Arunachala könyvek) ISBN: 963-00-2630-9 fűzött: 1090 Ft

U

Újfalusi Tóth Endre: Ég és Föld között. Válogatás negyven év verseiből. Hegyaljai Alkotók Társulása. ISBN: 963-03-9690-4 fűzött: 933 Ft

Ungváry Zsolt: MMC: Magyar Monte Cristo. Kalandregény. Simon L.-né. ISBN: 963-640-492-5 fűzött: 1298 Ft

V

Vágó Zsuzsanna: Életbölcsekségek. 2. kiad. Kassák. ISBN: 963-9100-41-2 kötött: 790 Ft

Valló Ágnes – Nemes János: Menedzserbetegségek. B+V Lap- és Kvk. (Stressz, siker, stratégia) ISBN: 963-7746-34-X kötött: 1980 Ft

Váradai Péter Pál – Löwey Lilla: Gyergyó és vidéke. 2. átd. kiad. ISBN: 963-86008-2-9 kötött: 5600 Ft

Váradai Péter Pál – Löwey Lilla: Nagy-Küküllő és Udvarhely vidéke. ISBN: 963-86008-0-2 kötött: 5227 Ft

Varga Csaba: A 8. művészet felfedezése avagy Kalandozás a világégyetemben. Minores Alapítvány. (Árnyékvilág 2.) ISBN: 963-03-9919-9 kötött: 1980 Ft

Vargyas Lajos: Magyar vers – magyar nyelv. Verstan tanulmány. 3. kiad., Kráter Műhely Egyes. (Teleszkóp 16.) ISBN: 963-9195-17-0 fűzött: 860 Ft

Vasy Géza: Tárgyiaság és látomás. Versek, portrék, motívumok napjaink költészetéből. Krónika Nova. (Metszetek)

ISBN: 963-9128-45-7 fűzött: 780 Ft

Veress István: A kutyatartás ABC-je. Sen-sus K. ISBN: 963-86047-0-0 kötött: 1590 Ft

Verne, Jules: Az aranyulván. Unikornis. (Jules Verne összes művei) ISBN: 963-427-363-7 kötött: 2900 Ft

Voltaire: Candide vagy Az optimizmus. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-613-183-X fűzött: 199 Ft

W

Walsch, Neale Donald: A kapcsolatokról. Életvezetési tanácsok a Beszélgetések Istennel szerzőjétől. Édesvíz. ISBN: 963-528-441-1 kötött: 990 Ft

Watt, Fiona – Miles, Lisa: Hajfonás. [A hippi tincstől a kalácsonfónig]. Holló. ISBN: 963-9202-93-9 fűzött: 749 Ft

Weeks, Kent R.: II. Ramszesz fiainak sírja. Az eltűntnek hitt sír titka. Gold Book. ISBN: 963-9248-29-0 kötött: 1980 Ft

Weinberg, Robert A.: Ha egy sejt megker-gül. Hogyan alakul ki a rák? Utány. Vince. (Világ – egyetem) ISBN: 963-9192-35-X kötött: 1495 Ft

Werle, Joachim: Ajtók, ablakok és lépcsők beépítése. M. Kvk. (Saját Kezűleg) ISBN: 963-547-052-5 kötött: 1490 Ft

Willmott, H. P.: 1944 júniusa. [Franciaország, Földközi-tenger, keleti front, Csendes-óceán]. Hajja. (20. századi hadtörténet) ISBN: 963-9037-88-5 kötött: 1995 Ft

Wodehouse, Pelham Grenville: Bertie Wooster állja a sarat. Cicero. ISBN: 963-539-291-5 fűzött: 1390 Ft

Wodehouse, Pelham Grenville: Fő a pléh-pófa, Jeeves! Cicero. ISBN: 963-539-109-9 fűzött: 1290 Ft

Wouk, Herman: Megmaradni. Az akarat tovább él: [Az elmékedés könyve]. Esély Mozaik. ISBN: 963-9153-30-3 fűzött: 1960 Ft

Y

Yadin, Daniel L.: Hatékony marketing-kommunikáció. [Kézikönyv marketing szakembereknek]. Geomédia. (Geomédia szakkönyvek: marketing és kommunikáció) ISBN: 963-791-068-9 fűzött: 3800 Ft

Z

Zalán Tibor: Lassú halált játszik. Ister. (Ister kortárs írók) ISBN: 963-9243-07-8 fűzött: 1150 Ft

Zalazentgrót: várostérkép = Stadtplan = plan de ville = town map. M. 1:20 000. Kinagyítás M. 1:10 000. Utcák és terek, hivatalok és intézmények, nevezetességek, parkolók, egyirányú utcák = Strassen und Plätze, Behörden und öffentliche Einrichtungen. Parkplätze, Sehenswürdigkeiten, Einbahnstrassen. MT. ISBN: 963-9108-56-1 CM 343 Ft

Závada Pál: Jadviga párnája. Napló. Utány. Magvető. ISBN: 963-14-2076-0 kötött: 1990 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhazsnú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhetők a társaság home lapján (www.kello.hu).

WK KÖNYVKERESKEDELMI KÖZPONT

1033 Budapest, Szentendrei út 89-93.

T.: 388-7558, 437-2443, F.: 437-2442

Nyitvatartás: H-Cs.: 8-16h, P.: 8-13h

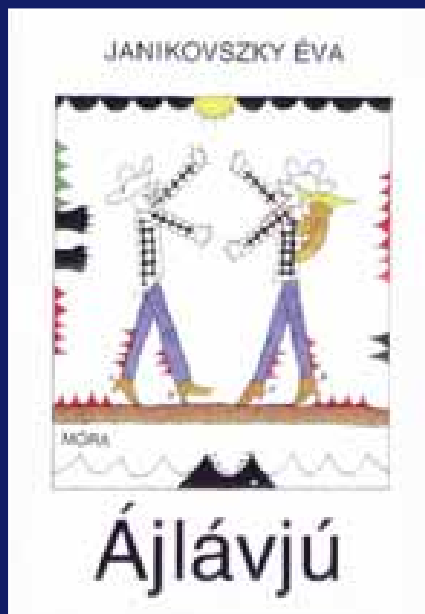
E-mail: vevoszolg@wkdc.hu

 <p>AKADÉMIAI KIADÓ E-mail: custservice@akkr.hu Internet: www.akkr.hu</p>	<p>Körmendy Mariann – Staub Valéria: Nyelvtani gyakorlatok, fordítás idegen nyelvre, fogalmazás</p> <p>FRANCIA-középfok2380 Ft</p> <p>Tesztre készen CD-ROM- Francia középfokú6900 Ft</p> <p>Új magyar irodalmi lexikon CD-ROM18 000 Ft</p> <p>János Hoós: Globalisation multinational corporation and economics ...4480 Ft</p> <p>A kémia újabb eredményei 851980 Ft</p>
 <p>E-mail: vevoszolg@muszakikiado.hu Internet: www.muszakikiado.hu</p>	<p>Pósa Lajos: Analízis I.- Matematikai Módszertani Kutatócsoport620 Ft</p> <p>Bánhegyesiné Topor Gizella – Bánhegyesi Zoltán: (OKJ sorozat)</p> <p>Matematika-Az informatika matematikai alapjai960 Ft</p> <p>Robert Fischer: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel ...1490 Ft</p> <p>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe4320 Ft</p> <p>Tóth Tiborné dr.: Minőségmenedzsment az iskolában2900 Ft</p>
 <p>E-mail: vevoszolg@kjk.hu Internet: www.kjk.hu</p>	<p>A szabálysértési jog (kötött)3808 Ft</p> <p>Elliot Aronson: A társas lény4816 Ft</p> <p>Az Európai Közösség kereskedelmi joga3584 Ft</p> <p>Dr. Kurucz-Váradai Károly – Dr. Pecze Ibolya: Társasági adó és osztalékadó 20004816 Ft</p> <p>Lázár Erzsébet – Pénzely Márta: ÁFA 20004816 Ft</p> <p>TB 20003584 Ft</p> <p>Karácsony Imréné – Lucz Zoltánné – Surányi Imréné: SZJA 20004816 Ft</p>

Keresse Partner boltjainkat!

AKADÉMIAI KIADÓ	MŰSZAKI KÖNYVKIADÓ	KJK – KERSZÖV
<p>KIS MAGISZTER KÖNYVESBOLT 1053 Budapest, Magyar u. 40. Tel.: 327-77-96</p>	<p>MŰSZAKI KÖNYVÁRUHÁZ Líra & Lant Rt. 1069 Budapest, Liszt Ferenc tér 9. Tel.: 342-1317</p>	<p>KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVESBOLT 1051 Budapest, Nádor u. 8. Tel.: 317-40-35 Fax: 318-16-52</p>

ÜNNEPI KÖNYVHETI ELŐZETES A MÓRA KIADÓ KÍNÁLATÁBÓL

Janikovszky Éva
ÁJLÁVJÚ

Az író harmadik, felnőtteknek szóló, derűt és életbölcsséget sugárzó, rövid írásokat tartalmazó kötete, Réber László illusztrációival.
1198 Ft

Moravia, Alberto
TÖRTÉNELEM ELŐTTI TÖRTÉNETEK

Moravia meghökkentő felnőtt meséi rabul ejtenek, beléjük feledkezünk, mert leírásai szárnyalóan könnyedek és szórakoztatóak. Fanyar bölcsesség és létszeretet sugárzik belőlük. A kötetet Székely Eva fordította, illusztrálta Sajdik Ferenc.
1398 Ft

Lajta Erika
KIRÁLYLÁNY A TALPÁN!

A Spanyolországban – reális kor- és kultúrtörténeti környezetben – játszódó humoros mesefűzér főszereplője Amelita, a kis infánsnő, akinek életét születésétől a párválasztásig követhetjük nyomon. Lajta Erika ízig-vérig modern meséiben él a tradíció minden kelléke: a fabulák dramaturgiájától az anderseni mese motívumáig. A kötetet Gyólai Gabriella illusztrálta.
1398 Ft

Petőfi Sándor
JÁNOS VITÉZ

(Móra aranykönyvek)
A sorozat legújabb kötete, Róna Emy csodálatos illusztrációival.
1498 Ft

Petrovác István
IPARKODÓ MAGYAROK

A nemzet anyagi-gazdasági felemelkedésének folyamatát és annak élharcosait mutatja be az ismeretterjesztő kézikönyv a XIX. század végéig, korhű metszetekkel, fotókkal gazdagon illusztrálva.
1798 Ft

